

2.1. Introducción

No capítulo anterior estudíamo-la realidade macroeconómica galega do ano 2003; neste ímonos centrar na estrutura e na dinámica do tecido productivo de Galicia e máis na política industrial das diferentes administracións públicas.

Primeiramente, achegarémonos á dimensión das empresas galegas (en aspectos como o número de empregados, e a distribución por provincias e tipo de actividade) baseándonos fundamentalmente en datos obtidos do INE (DIRCE). Trataremos tamén neste epígrafe do crecemento do número de empresas galegas e da forma xurídica que adoptan.

No apartado seguinte analizaremos-las enquisas industriais (de empresas e de produtos), a enquisa de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), a de indicadores de alta tecnoloxía e as opinións dos empresarios galegos sobre diversas variables da actividade produtiva.

Despois abordarémo-lo estudio do sector público empresarial en Galicia, analizando a súa relevancia en emprego e investimentos. Por último, referirémonos á política industrial en Galicia, contemplada desde unha triple perspectiva: da Unión Europea, da Administración Central e da Administración Autonómica.

2.2. As empresas galegas, nos directorios empresariais

Neste apartado achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego, co estudio da dimensión das empresas galegas segundo o número de traballadores e os sectores de actividade, condición xurídica e actividades principais, de acordo coa información subministrada polo Directorio central de empresas (DIRCE) do INE e máis o Directorio de empresas de Galicia do IGE. Incluiremos tamén datos destas mesmas variables para as comunidades autónomas e o conxunto estatal, co fin de facilitar a comparanza entre a nosa comunidade autónoma, as outras e o total de España.

2.2.1. As empresas galegas, no DIRCE

A información do DIRCE combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do IRPF, o imposto de actividades económicas e os de Rexistro Mercantil, sometidos a un itinerario de tratamentos de depuración, harmonizacións e integración có obxecto de chegar ós datos máis fiables posibles. Os datos do DIRCE refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e compre ter en conta que non inclúe os datos das empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aunque si as empresas públicas).

■ Cadro 2.1

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2003

	Sector económico					Peso relativo (% do total de España)
	Total	Industria	Construción	Comercio	Resto de servizos	
Andalucía	417.006	32.175	41.263	138.915	204.653	14,82
Aragón	82.750	8.273	12.187	22.791	39.499	2,94
Asturias	65.062	4.417	8.200	19.289	33.156	2,31
Baleares	75.951	5.392	12.838	18.959	38.762	2,70
Canarias	117.871	6.332	13.218	35.531	62.790	4,19
Cantabria	34.017	2.378	4.797	9.477	17.365	1,21
Cast. e León	151.448	12.977	23.262	45.161	70.048	5,38
Cast. A Mancha	107.294	12.891	17.816	33.444	43.143	3,81
Cataluña	525.557	54.625	68.218	140.291	262.423	18,68
C. Valenciana	299.452	31.508	37.343	89.402	141.199	10,64
Extremadura	58.306	5.016	7.596	20.257	25.437	2,07
Galicia	174.077	14.997	23.985	53.732	81.363	6,19
Madrid	407.655	27.260	47.513	97.347	235.535	14,49
Murcia	75.973	7.402	10.304	24.148	34.119	2,70
Navarra	38.936	3.967	5.902	10.375	18.692	1,38
País Vasco	154.703	15.336	22.318	40.285	76.764	5,50
A Ríoxa	20.094	2.914	2.793	5.876	8.511	0,71
Ceuta e Melilla	7.007	178	494	3.249	3.086	0,25
España	2.813.159	248.038	360.047	808.529	1.396.545	100

Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.1 recolle a distribución por sectores económicos e comunidades autónomas das empresas que figuran no DIRCE ó comezo do ano 2003. A Comunidade Autónoma de Cataluña é a que maior número de empresas acolle, atendendo ó emprazamento da súa sede central, representando un 18,7% do total español; o segundo lugar ocúpao Andalucía (14,8%) e o terceiro a Comunidade Autónoma de Madrid (14,5%). Entre estas tres comunidades concentran case a metade (un 48%) do total de empresas de España.

Galicia é a quinta comunidade por número de empresas, cun peso relativo no total español do 6,19% (porcentaxe algo menor ao que ten a poboación galega no Estado nese ano: 6,44%). Case a metade das empresas (46,74% en Galicia e 49,64% no total estatal) pertencen ó sector “resto de servizos”, no que figuran as empresas do sector de servizos diferentes das comerciais. Case a terceira parte do total das empresas son comerciais (30,87% en Galicia e 28,74% no total estatal). Conxuntamente, as empresas do sector servizos supoñen máis do 75% do total das empresas que figuran no DIRCE, tanto en Galicia (77,61%) como en España (78,38%).

O crecemento no número de empresas no último ano foi no total do Estado do 3,8%, sendo destacable o maior incremento de Galicia (5%).

A análise comparativa da distribución sectorial de empresas en Galicia e España figura no cadro 2.2 e a evolución do último trienio no cadro 2.3, para permitir ás persoas interesadas o estudio máis polo miúdo.

■ Cadro 2.2

Distribución das empresas. Por sectores económicos ⁽¹⁾.

Sector	Galicia	España
Industria	8,6	8,8
Construción	13,8	12,8
Comercio	30,9	28,7
Resto de servizos	46,7	49,7

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas
Fonte: INE, DIRCE

■ Cadro 2.3

Evolución das empresas, por sector económico. Galicia e España. 2001-2003

	2001	2002	2003
Galicia	167.732	165.726	174.077
España	2.645.317	2.710.400	2.813.159

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.4. presentámo-la evolución das empresas en Galicia -con desglose provincial- e máis no Estado desde 1995. Galicia ten a primeiros do ano 2003 un 6,2% do total estatal de empresas que figuran no DIRCE, porcentaxe que subiu nunha décima con respecto ó ano anterior e se sitúa no mesmo nivel de 1999-. A provincia da Coruña concentra no último ano o 41,2% das empresas galegas e a de Pontevedra o 33,53% polo que tres de cada catro empresas galegas pertencen a unha desas provincias.

O descenso do número de empresas de Galicia en 2002 debeuse á diminución operada na provincia da Coruña, na que baixan en 3.745, mentres que no resto das provincias galegas sube o seu número, moi lixeiramente en Lugo e Ourense e con maior forza en Pontevedra.

Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2003

■ Cadro 2.4

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	% G/E
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	6,4
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	6,4
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	6,4
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	6,4
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	6,2
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	6,4
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	6,3
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	6,1
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	6,2

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

■ Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia. 2000-2003

		Total empresas	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades de respons. limitada	Sociedades colectivas	Sociedades comanditarias	Comunidades de bens	Sociedades cooperativas	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos e outros
A Coruña	2000	69.381	47.820	1.825	14.735	12	0	845	418	3.628	98
	2001	70.021	47.115	1.817	15.861	10	1	841	421	3.849	106
	2002	66.276	43.244	1.757	16.195	7	1	813	403	3.771	85
	2003	71.748	46.366	1.765	17.787	8	1	822	420	4.430	149
Lugo	2000	21.825	15.962	312	4.140	1	0	1.077	168	134	31
	2001	21.865	15.710	314	4.347	0	0	1.140	179	143	32
	2002	21.942	15.559	300	4.548	0	0	1.175	179	149	32
	2003	22.396	15.639	293	4.817	0	0	1.222	180	191	54
Ourense	2000	20.959	14.972	493	4.293	1	0	229	137	799	35
	2001	21.136	14.815	498	4.564	1	0	241	148	832	37
	2002	21.215	14.655	485	4.784	1	0	254	143	856	37
	2003	21.560	14.708	483	5.013	1	0	244	152	907	52
Pontevedra	2000	53.907	34.563	1.488	14.809	2	0	1.810	235	930	70
	2001	54.710	34.160	1.506	15.803	3	0	1.900	248	1.020	70
	2002	56.293	34.573	1.507	16.750	3	0	1.982	281	1.127	70
	2003	58.373	35.107	1.524	17.987	3	0	2.086	294	1.260	112
Galicia	2000	166.072	113.317	4.118	37.977	16	0	3.961	958	5.491	234
	2001	167.732	111.800	4.135	40.575	14	1	4.122	996	5.844	245
	2002	165.726	108.031	4.049	42.277	11	1	4.224	1.006	5.903	224
	2003	174.077	111.820	4.065	45.604	12	1	4.374	1.046	6.788	367
España	2000	2.595.392	1.662.679	131.079	612.374	548	127	73.511	23.456	86.070	5.548
	2001	2.645.317	1.651.265	129.349	667.441	503	127	75.503	24.210	91.386	5.533
	2002	2.710.400	1.662.183	126.529	716.542	471	117	76.631	24.867	97.501	5.559
	2003	2.813.159	1.694.543	124.468	773.151	426	112	79.248	25.679	107.559	7.973

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.5 podemos ver a distribución nas provincias galegas -e nos totais galego e español- do número de empresas segundo a condición xurídica no último cuatrienio. En Galicia o maior aumento absoluto no último ano foi o das empresas propiedade de persoas físicas (3.789) seguido polo das empresas de responsabilidade limitada (3.327); nese ano non diminuíu o número de empresas de ningunha das formas xurídicas que se reflicten no cadro e permaneceu inalterable o das sociedades comanditarias.

Se da evolución pasamos á “foto fixa”, na estrutura empresarial galega por condición xurídica, no último ano a empresa propiedade dunha persoa física segue a se-la fórmula maioritaria de case dúas de cada tres empresas de Galicia (64,24%), seguida da sociedade limitada (26,20%), que segue subindo un ano máis a súa porcentaxe.

No cadro 2.6 ofrecémo-la distribución das empresas por estrato de asalariados nas provincias galegas -e nos totais galego e máis estatal- no último cuatrienio. Algo máis da metade das empresas galegas (50,39%) non teñen asalariados e o 58,87% das que teñen algún non pasan de dous empregados.

■ Cadro 2.6

Empresas, por estrato de asalariados e provincias. Galicia/España. 2000-2003

		Sen asalariados	Con asalariados	de 1 a 2 asalariados	de 3 a 5 asalariados	de 6 a 9 asalariados	de 10 a 19 asalariados	de 20 a 49 asalariados	de 50 a 99 asalariados	de 100 a 199 asalariados	de 200 a 499 asalariados	de 500 a 999 asalariados	de 1.000 a 4.999 asalariados	de 5.000 ou máis asalariados
A Coruña	2000	38.822	30.559	18.104	6.299	2.662	1.939	1.120	249	110	54	17	5	0
	2001	38.084	31.937	18.807	6.606	2.966	1.982	1.116	252	129	58	15	5	1
	2002	34.388	31.888	18.542	6.728	2.976	2.031	1.134	258	135	55	16	11	2
	2003	37.609	34.139	20.205	7.152	3.042	2.097	1.137	284	120	70	15	16	1
Lugo	2000	11.733	10.092	6.385	2.148	796	489	218	34	18	3	0	1	0
	2001	11.293	10.572	6.712	2.219	861	498	222	38	18	3	1	0	0
	2002	11.094	10.848	6.842	2.285	890	514	252	39	19	6	1	0	0
	2003	11.159	11.237	7.178	2.290	923	528	251	37	20	8	1	1	0
Ourense	2000	11.788	9.171	5.654	1.921	752	497	254	60	16	12	4	1	0
	2001	11.528	9.608	6.001	1.934	844	502	229	64	17	11	5	1	0
	2002	11.377	9.838	6.141	1.967	881	507	242	63	22	9	5	1	0
	2003	11.356	10.204	6.368	2.096	870	523	246	63	21	10	6	1	0
Pontevedra	2000	27.245	26.662	15.330	5.735	2.454	1.735	1.043	211	94	45	11	3	1
	2001	26.789	27.921	15.967	5.981	2.759	1.800	1.019	240	90	50	7	7	1
	2002	27.137	29.156	16.681	6.297	2.848	1.837	1.083	247	93	56	7	6	1
	2003	27.598	30.775	17.891	6.467	2.944	1.951	1.088	256	104	54	10	9	1
Galicia	2000	89.588	76.484	45.473	16.103	6.664	4.660	2.635	554	238	114	32	10	1
	2001	87.694	80.038	47.487	16.740	7.430	4.782	2.586	594	254	122	28	13	2
	2002	83.996	81.730	48.206	17.277	7.595	4.889	2.711	607	269	126	29	18	3
	2003	87.722	86.355	51.642	18.005	7.779	5.099	2.722	640	265	142	32	27	2
España	2000	1.417.221	1.178.171	666.054	246.660	108.534	85.259	49.855	12.362	5.373	2.910	697	396	71
	2001	1.408.792	1.236.525	692.964	259.764	126.050	86.308	48.205	12.953	5.867	3.180	744	418	72
	2002	1.425.332	1.285.068	716.914	271.764	131.666	89.840	50.595	13.468	6.190	3.276	815	466	74
	2003	1.459.938	1.353.221	760.515	285.651	136.679	93.823	51.619	13.486	6.402	3.540	878	550	78

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

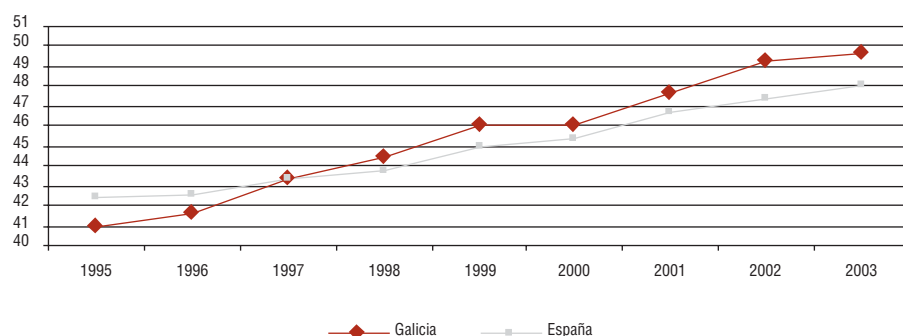
O cadro 2.7 explicita a porcentaxe de empresas que teñen asalariados en Galicia e no Estado desde 1995. Esa porcentaxe en Galicia supera en 1,5 dous puntos no ano 2003 á porcentaxe estatal, e medrou menos no último ano en Galicia que no conxunto do Estado.

**Porcentaxe de empresas que teñen asalariados.
Galicia/España. 1995-2003**

■ Cadro 2.7

	Galicia	España
1995	41,0	42,4
1996	41,6	42,5
1997	43,3	43,3
1998	44,4	43,8
1999	46,0	44,9
2000	46,1	45,4
2001	47,7	46,7
2002	49,3	47,4
2003	49,6	48,1

Elaboración propia
Fonte: DIRCE

Unha información máis polo miúdo das empresas con asalariados é a que figura no cadro 2.8, que recolle a porcentaxe de empresas por estrato de asalariados en Galicia e no Estado no último sexenio. Compróbase que no ano 2003 só no primeiro estrato -de un a dous asalariados- as empresas galegas superan en porcentaxe ás do total do Estado, e vaise abrindo a diferenza relativa a prol de España nos cinco estratos seguintes a medida que vai subindo o tamaño do cadro de persoal.

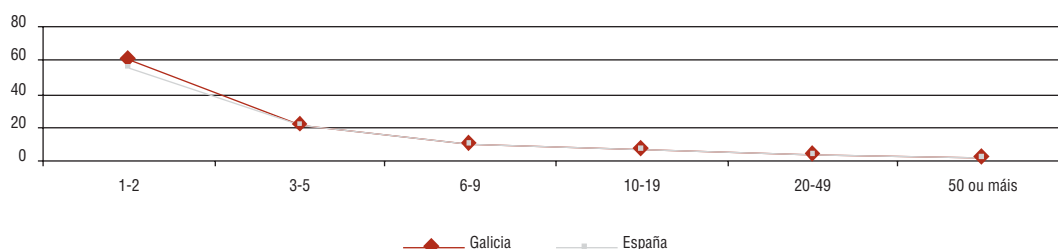
■ Cadro 2.8

Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados ⁽¹⁾. Galicia/España. 1998-2003

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
1998	60,8	20,7	5,4	6,0	3,1	1,1	57,8	20,8	9,1	6,8	3,8	1,7
1999	60,1	20,8	8,6	6,1	3,3	1,1	57,4	20,8	9,0	7,0	4,0	1,8
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE
(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado

Porcentaxe de empresas por estrato de asalariados en 2003

A distribución das empresas por actividade principal -segundo a Clasificación Nacional de Actividades Económicas- e estrato de asalariados presentámola para Galicia no ano 2003 no cadro 2.9.

■ Cadro 2.9

Distribución das empresas segundo estrato de asalariados. Por actividade principal. Galicia. 2002 - 2003

	Total		Sen asalariados		De 1 a 2 asalariados		De 3 a 5 asalariados		De 6 a 9 asalariados		De 10 a 19 asalariados	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
10. Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Extracción de crús de petróleo e gas natural, actividades dos servizos relacionados coas explotacións petrolíferas e de gas, agás activ. de prospección	3	2	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0
13. Extracción de minerais metálicos	6	6	1	2	3	1	1	1	1	0	0	0
14. Extracción de minerais non metálicos nin enerxéticos	363	400	86	83	88	77	86	80	46	52	57	53
15. Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.573	2.732	943	910	822	808	407	422	242	234	159	164
16. Industria do tabaco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Industria textil	394	453	207	214	82	85	50	46	29	35	26	30
18. Industria da confección e da peletería	1.166	1.344	415	409	205	210	155	158	126	131	265	218
19. Preparación, curtido e acabado do couro; fabricación de artigos de marroquinería e viaxe; artigos de albartería, talabartería e zapatería	60	58	28	22	14	17	6	5	5	5	7	6
20. Industria da madeira e da cortiza, agás mobles; cestería e espartaría	1.698	1.799	564	584	551	537	305	289	141	148	137	121
21. Industria do papel	41	51	7	9	9	7	5	4	10	13	10	10
22. Edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	839	968	280	352	304	318	138	135	71	82	46	48
23. Coqueiras, refino de petróleo e tratamento de combustíbeis nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Industria química	152	168	51	56	48	39	22	20	13	15	18	19
25. Fabricación de produtos de caucho e materiais plásticos	169	209	63	62	42	34	25	23	14	16	25	27
26. Fabricación de produtos de minerais non metálicos	890	1.075	198	209	237	242	197	185	106	115	152	157
27. Metalurxia	59	70	15	14	15	14	9	11	8	8	12	7
28. Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	2.104	2.355	623	664	682	700	414	408	205	402	180	98
29. Industria da construción de maquinaria e equipo mecánico	476	587	158	180	130	129	72	86	62	58	54	54
30. Fabricación de máquinas de oficina e equipos informáticos	36	48	19	30	11	12	6	5	0	1	0	0
31. Fabricación de maquinaria e material electrónico	111	128	31	24	23	20	20	18	20	19	17	20
32. Fabricación de material electrónico; fabricación de equipo e aparatos de radio, televisión e comunicacións	13	22	5	6	2	2	2	4	1	0	3	4
33. Fabricación de equipo e instrumentos médico-cirúrxicos, de precisión, óptica e relojería	299	329	158	174	99	107	24	23	8	13	10	6
34. Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	99	124	34	27	24	23	16	15	11	10	14	11
35. Fabricación doutro material de transporte	276	397	78	90	65	65	51	46	43	46	39	43
36. Fabricación de mobles; outras industrias manufactуреiras	1.392	1.486	556	590	503	494	199	207	73	72	61	68
37. Reciclaxe	2	3	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
40. Produción e distribución de enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	147	169	67	78	34	34	23	23	11	14	12	12
41. Captación, depuración e distribución de auga	7	13	2	4	2	2	0	0	3	1	0	1
45. Construción	21.891	23.985	8.922	9.672	6.751	7.116	3.366	3.521	1.618	1.682	1.234	1.283
50. Venda, mantemento e reparación de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores; venda polo miúdo de combustible para vehículos de motor	5.199	5.422	1.582	1.644	2.088	2.088	939	919	379	414	211	204
51. Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	12.156	12.956	5.472	5.743	3.556	3.707	1.716	1.720	916	906	496	569
52. Comercio polo miúdo, agás o comercio de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores; reparación de efectos persoais e aparellos domésticos	34.269	35.354	20.440	20.725	10.066	10.528	2.591	2.707	889	913	283	321
55. Hostalería	20.209	21.184	10.388	10.641	6.879	7.269	2.030	2.185	732	780	180	201
60. Transporte terrestre; transporte por tuberías	11.938	12.153	7.451	7.381	3.157	3.255	785	828	338	324	207	209
61. Transporte marítimo, de cabotaxe e por vías de navegación interiores	38	39	14	13	4	9	6	5	5	4	9	6
62. Transporte aéreo e espacial	3	3	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1
63. Actividades anexas aos transportes; actividades de axencias de viaxes	872	1.001	297	320	283	311	164	157	71	74	57	66
64. Correos e telecomunicacións	226	276	111	137	52	60	27	29	19	19	17	19
65. Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	20	32	9	8	3	6	5	3	0	0	3	4
66. Seguros e plans de pensións, excepto seguridade social obrigatoria	27	34	9	13	8	9	4	2	4	4	2	2
67. Actividades auxiliares á intermediación financeira	2.931	3.096	1.955	2.063	812	853	120	135	37	37	7	5
70. Actividades inmobiliarias	4.597	5.070	2.732	2.967	1.428	1.608	305	331	88	107	44	39
71. Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario, de efectos persoais e aparellos domésticos	800	903	404	445	279	319	72	66	30	32	15	24
72. Actividades informáticas	735	933	439	551	184	222	73	81	28	45	11	16
73. Investigación e desenvolvemento	479	578	429	505	35	47	8	12	3	4	4	6
74. Outras actividades empresariais	16.026	17.722	10.545	11.511	3.458	3.821	1.202	1.317	484	517	337	356
80. Educación	2.495	2.958	1.242	1.233	471	783	361	406	231	171	190	193
85. Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	4.973	5.695	2.976	3.095	1.318	1.862	414	389	173	138	92	104
90. Actividades de saneamento público	186	220	88	90	49	62	25	29	11	15	13	12
91. Actividades asociativas	427	677	31	36	275	422	69	115	25	38	27	43
92. Actividades recreativas, culturais e deportivas	2.727	3.044	1.271	1.396	926	1.021	280	313	135	131	115	104
93. Actividades diversas de servizos persoais	5.364	5.745	2.599	2.739	2.127	2.286	481	520	128	131	29	35
Galicia	161.965	174.077	83.996	87.722	48.206	51.642	17.277	18.005	7.595	7.979	4.889	4.999

Fonte: INE, DIRCE

Nel comprobamos que o epígrafe 52 (comercio polo miúdo, sen incluír o de vehículos de motor e a reparación de aparellos domésticos ou efectos persoais) concentra o 20,31% das empresas galegas do DIRCE; séguenlle en importancia numérica o epígrafe 45 (construción) cun 13,78% e o epígrafe 55 (hostalería) cun 12,17%. Os tres apartados citados concentran case a metade do total de empresas galegas (46,26%); na comparanza co ano anterior, aumenta a porcentaxe da construción (como no tres anos anteriores) e diminúen as do comercio polo miúdo e maila hostalería.

■ Cadro 2.9a

Distribución das empresas segundo estrato de asalariados. Por actividade principal. Galicia. 2002-2003

	De 20 a 49 asalariados		De 50 a 99 asalariados		De 100 a 199 asalariados		De 200 a 499 asalariados		De 500 a 999 asalariados		De 1000 a 4999 asalariados		De 5000 ou + asalariados	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
10. Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
11. Extracción de crús de petróleo e gas natural, actividades dos servizos relacionados coas explotacións petrolíferas e de gas, agás activ. de prospección	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Extracción de minerais metálicos	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Extracción de minerais non metálicos nin enerxéticos	39	39	10	12	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Industria de produtos alimenticios e bebidas	114	114	28	32	33	27	15	17	4	4	0	0	0	0
16. Industria do tabaco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Industria téxtil	35	31	6	7	3	3	3	2	0	0	0	0	0	0
18. Industria da confección e da peletería	176	169	38	39	5	5	2	2	3	3	1	0	0	0
19. Preparación, curtido e acabado do coiro; fabricación de artigos de marroquinería e viaxe; artigos de albardería, talabartería e zapatería	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Industria da madeira e da cortiza, agás mobles, cestería e espartería	80	90	16	17	8	10	3	1	1	2	0	0	0	0
21. Industria do papel	6	4	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	23	20	6	7	6	5	0	0	1	1	0	0	0	0
23. Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Industria química	11	8	9	8	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
25. Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	26	29	9	10	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0
26. Fabricación de produtos de minerais non metálicos	113	114	35	33	16	15	4	4	1	1	0	0	0	0
27. Metalurxia	10	10	1	2	3	1	2	3	0	0	0	0	0	0
28. Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	137	133	32	32	12	12	4	6	0	0	0	0	0	0
29. Industria da construción de maquinaria e equipo mecánico	52	59	14	14	6	6	1	1	0	0	0	0	0	0
30. Fabricación de máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. Fabricación de maquinaria e material electrónico	15	19	4	5	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
32. Fabricación de material electrónico; fabricación de equipo e aparatos de radio, televisión e comunicacións	3	2	1	1	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0
33. Fabricación de equipo e instrumentos médico-cirúrxicos, de precisión, óptica e relojería	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34. Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	20	21	6	3	4	5	7	7	0	0	1	1	1	1
35. Fabricación doutro material de transporte	69	77	27	19	4	8	3	3	0	0	0	0	0	0
36. Fabricación de mobles; outras industrias manufactureiras	39	45	7	4	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
37. Reciclaxe	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40. Produción e distribución de enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	2	3	3	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
41. Captación, depuración e distribución de auga	2	3	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
45. Construción	557	535	104	115	48	39	11	19	2	2	1	1	0	0
50. Venda, mantemento e reparación de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores, venda polo miúdo de combustible para vehículos de motor	125	124	24	25	3	3	0	1	1	0	0	0	0	0
51. Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	239	250	33	52	8	10	4	7	3	2	0	0	0	0
52. Comercio polo miúdo, agás o comercio de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores; reparación de efectos persoais e aparellos domésticos	108	108	20	25	12	11	6	6	1	1	6	8	1	1
55. Hostalería	83	84	18	18	6	3	3	2	1	1	0	0	0	0
60. Transporte terrestre; transporte por tuberías	121	136	16	15	1	2	4	3	0	0	0	0	0	0
61. Transporte marítimo, de cabotaxe e por vías de navegación interiores	2	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
62. Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63. Actividades anexas aos transportes; actividades de axencias de viaxes	32	33	14	19	6	9	11	11	0	1	0	0	0	0
64. Correos e telecomunicacións	10	8	3	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
65. Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	1	0	2	2	2	1	1	3	3	3	3	3	0	0
66. Seguros e plans de pensións, excepto seguridade social obrigatoria	1	2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
67. Actividades auxiliares á intermediación financeira	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70. Actividades inmobiliarias	12	17	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71. Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario, de efectos persoais e aparellos domésticos	17	13	3	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
72. Actividades informáticas	11	10	6	4	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0
73. Investigación e desenvolvemento	3	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
74. Outras actividades empresariais	100	106	36	42	23	23	14	18	5	7	3	4	0	0
80. Educación	159	136	36	28	7	6	3	0	0	1	2	0	0	0
85. Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	64	58	15	18	11	15	8	8	1	1	7	0	0	0
90. Actividades de saneamento público	8	9	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
91. Actividades asociativas	7	12	3	5	4	4	2	0	0	0	0	0	0	0
92. Actividades recreativas, culturais e deportivas	40	49	11	13	8	7	5	7	2	3	1	0	0	0
93. Actividades diversas de servizos persoais	27	26	5	6	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	2.711	2.722	607	650	269	265	126	142	29	32	18	27	3	2

Fonte: INE, DIRCE

Se centrámola análise nas empresas **galegas sen asalariados**, os tres epígrafes citados supoñen no ano 2003 unha porcentaxe lixeiramente maior (46,79%) pero o peso relativo de cada un deles varía notablemente respecto ó visto anteriormente, xa que o comercio polo miúdo aumenta a súa participación relativa (queda co 23,63% do total), a hostalería baixa moi lixeiramente (queda co 12,13%) e pasa ao segundo posto, mentres que a construción pasa á terceira posición, cunha participación no total galego do 11,03%.

Se queremos centra-la análise nas empresas galegas **con asalariados** do bienio 2002 - 2003, os datos deste cadro 2.9 permiten ós interesados realizar un estudio polo miúdo do número de empresas correspondentes ás diversas actividades económicas do CNAE -ata a subdivisión en dous díxitos- para os once estratos de asalariados recollidos no DIRCE.

O cadro 2.10 recolle a distribución por sectores económicos da poboación asalariada en Galicia e España no ano 2003. A súa análise conxunta co cadro 2.2 permite comprobar que a concentración empresarial das empresas do DIRCE no sector servizos é moito maior na distribución do número de empresas que na dos asalariados, tanto en Galicia (77'6% e 58% respectivamente) como -aunque con menor diferenza- no total español (78'4% e 63'2% respectivamente).

**Distribución dos asalariados. Por sectores económicos⁽¹⁾.
Galicia/ España. 2003**

■ Cadro 2.10

Sector	Galicia	España
Industria	25,9	22,8
Construción	16,1	14,0
Comercio	21,6	19,4
Resto de servizos	36,4	43,8

(1) En porcentaxe sobre o total de asalariados
Fonte: INE, DIRCE

Como remate de información relacionada co DIRCE, no cadro 2.11 figuran as porcentaxes por estratos de asalariados (sobre o total de asalariados) de Galicia e España no último ano; sobrancean as maiores porcentaxes de Galicia nos tres estratos de menos empregados, mentres que ocorre o contrario nos outros dous.

Distribución dos asalariados. Por tamaño do cadro de persoal ⁽¹⁾. Galicia e España. 2003

■ Cadro 2.11

	1-2	3-9	10-49	50-99	100 ou máis
Galicia	12,3	22,3	27,2	7,9	30,3
España	8,9	18,2	24,9	8,2	39,8

(1) En porcentaxe de cada estrato sobre o total de asalariados
Fonte: INE, DIRCE

2.2.2. As empresas, no Directorio de Galicia

A información do tecido produtivo galego baseada no DIRCE complementarémola, a partir deste ano, coa subministrada polo Instituto Galego de Estatística no Directorio de empresas e unidades locais.

Na informacións subministrada polo IGE durante o ano 2003 (que recolle os datos do ano 2002) destacamos no cadro 2.12 que as empresas que se deron de alta nese ano en Galicia superaron en 2.159 ás que causaron baixa. Pontevedra é (con gran diferenza) a provincia na que esa diferenza é maior (con 1.670 empresas, un 77,35% do total). Das 174.503 empresas con actividade en Galicia, un 74% teñen fixada a sede social nas provincias da Coruña ou Pontevedra; un 2% teñen establecida a súa sede social fóra de Galicia.

Número de empresas por situación de actividade e sede social. Galicia. 2002

■ Cadro 2.12

	Alta	Baixa	Permanencia
A Coruña	7.912	7.737	62.902
Lugo	2.171	2.049	19.915
Ourense	2.064	1.971	19.196
Pontevedra	6.676	5.006	50.078
Fóra de Galicia	457	358	3.132
Total	19.280	17.121	155.223

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

O cadro 2.13 constata que por condición xurídica segue a haber unha clara supremacía das empresas propiedade dunha persoa física, seguidas polas empresas de responsabilidade limitada, tanto nas que continúan a súa actividade productiva como nas que se dan de alta no último ano. Nas sociedades anónimas e nas empresas de persoas físicas, o número de baixas superou ao de altas no último ano.

Número de empresas por situación de actividade e condición xurídica. Galicia. 2002

■ Cadro 2.13

	Alta	Baixa	Permanencia
Persoa física	12.510	12.989	100.721
Sociedade anónima	291	347	5.425
Sociedade de responsabilidade limitada	4.679	2.295	38.862
Sociedade cooperativa	86	54	949
Outra	1.714	1.436	9.266
Total	19.280	17.121	155.223

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

A información das empresas por estrato de asalariados e situación de actividade do cadro 2.14 explicita que o 58% das empresas con actividade en Galicia non teñen asalariados e deixa claro o predominio das **microempresas** (as de menos de 10 asalariados, incluíndo as que non teñen empregados) na economía galega, posto que representan ó redor do 95% do total. Só no estrato de máis asalariados (500 ou máis) o número de baixas superou ao de altas no último ano, e no segundo por tamaño (100 – 499 empregados) igualáronse as altas e as baixas.

Número de empresas por situación de actividade e estrato de asalariados. Galicia. 2002

■ Cadro 2.14

	Alta	Baixa	Permanencia
sen asalariados	13.303	12.752	88.693
de 1 a 5 asalariados	5.186	3.888	51.000
de 6 a 9 asalariados	411	258	6.535
de 10 a 19 asalariados	238	142	4.916
de 20 a 49 asalariados	112	51	2.877
de 50 a 99 asalariados	20	19	714
de 100 a 499 asalariados	10	10	429
de 500 ou máis asalariados	0	1	59
Total	19.280	17.121	155.223

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

A desagregación das empresas pola situación de actividade e pola actividade principal –segundo a CNAE- ofrecémola no cadro 2.15, para posibilitar ás persoas interesadas a análise en maior profundidade da evolución no último ano do noso tecido produtivo.

Unha das posibilidades que ofrece o Directorio de empresas de Galicia é a de realizar unha análise desagregada por comarcas e mesmo por concellos da evolución anual das empresas con actividade en Galicia. As comarcas das sete maiores cidades galegas concentran en 2002 o 59% das empresas e o 69% dos asalariados; o cadro 2.16 ofrece a información de cada unha das comarcas galegas desagregada nos tres apartados da clasificación por situación de actividade (altas, baixas e permanencias).

Por concellos, sobrancearemos que os sete galegos de maior poboación concentran a metade dos asalariados (51%) e un 42% das empresas; séguenlle a continuación os concellos de Carballo, Vilagarcía, Oleiros, Arteixo e Narón. Os concellos de maior densidade empresarial, pola súa banda, son: San Cibrao das Viñas, Rábade, Bergondo e O Carballiño (con 130, 98, 93 e 90 empresas en funcionamento por cada 1.000 habitantes, respectivamente).

Cadro 2.15
Número de empresas por situación de actividade e actividade principal. Galicia. 2002

	Alta	Baixa	Permanencia
10. Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	2
11. Extracción de crús de petróleo e gas natural, actividades dos servizos relacionados coas explotacións petrolíferas e de gas, agás activ. de prospección	0	0	5
12. Extracción de minerais de uranio e torio	0	0	0
13. Extracción de minerais metálicos	0	0	4
14. Extracción de minerais non metálicos nin enerxéticos	39	32	390
15. Industria de produtos alimenticios e bebidas	197	230	2.611
16. Industria do tabaco	0	0	1
17. Industria téxtil	35	36	315
18. Industria da confección e da peletería	150	174	1.364
19. Preparación, curtido e acabado do coiro; fabricación de artigos de marroquinería e viaxe; artigos de albartería, talabartería e zapatería	4	5	63
20. Industria da madeira e da cortiza, agás mobles; cestería e espartería	89	106	1.793
21. Industria do papel	5	4	43
22. Edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	97	93	876
23. Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	2
24. Industria química	6	11	155
25. Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	19	11	216
26. Fabricación de produtos de minerais non metálicos	67	73	1.000
27. Metalurxia	5	2	73
28. Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	173	141	2.212
29. Industria da construción de maquinaria e equipo mecánico	48	36	489
30. Fabricación de máquinas de oficina e equipos informáticos	5	4	39
31. Fabricación de maquinaria e material electrónico	2	7	81
32. Fabricación de material electrónico; fabricación de equipo e aparatos de radio, televisión e comunicacións	1	0	34
33. Fabricación de equipo e instrumentos médico-cirúrxicos, de precisión, óptica e relojería	27	23	296
34. Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	16	4	124
35. Fabricación doutro material de transporte	32	17	374
36. Fabricación de mobles; outras industrias manufactureiras	120	110	1.412
37. Reciclaxe	1	0	0
40. produción e distribución de enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	24	8	165
41. Captación, depuración e distribución de auga	1	0	14
45. construción	3.166	1.858	20.028
50. Venda, mantemento e reparación de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores, venda polo miúdo de combustible para vehículos de motor	343	334	5.260
51. Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	1.132	1.137	11.260
52. Comercio polo miúdo, agás o comercio de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores; reparación de efectos pessoais e aparellos domésticos	3.739	3.960	33.072
55. Hostalería	2.665	2.894	18.164
60. Transporte terrestre; transporte por tuberías	1.033	955	11.004
61. Transporte marítimo, de cabotaxe e por vías de navegación interiores	5	5	27
62. Transporte aéreo e espacial	0	1	5
63. Actividades anexas aos transportes; actividades de axencias de viaxes	128	92	965
64. Correos e telecomunicacións	40	31	209
65. Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	7	6	77
66. Seguros e plans de pensións, excepto seguridade social obrigatoria	4	15	117
67. Actividades auxiliares á intermediación financeira	317	229	2.128
70. Actividades inmobiliarias	736	395	4.196
71. Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario, de efectos pessoais e aparellos domésticos	141	74	722
72. Actividades informáticas	204	116	652
73. Investigación e desenvolvemento	55	67	448
74. Outras actividades empresariais	2.468	1.842	16.488
80. Educación	321	376	2.399
85. Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	549	677	5.062
90. Actividades de saneamento público	29	24	160
91. Actividades asociativas	24	71	478
92. Actividades recreativas, culturais e deportivas	443	386	2.642
93. Actividades diversas de servizos persoais	568	449	5.507
Total	19.280	17.121	155.223

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

**Número de empresas por situación de actividades comarca.
Galicia. 2002**

■ **Cadro 2.16**

	Alta	Baixa	Permanencia
A Barcala	65	46	505
A Coruña	2.942	3.495	25.313
Arzúa	98	89	849
Barbanza	350	282	2.846
Bergantiños	509	422	4.079
Betanzos	233	221	2.140
Eume	148	136	1.252
Ferrol	845	815	7.349
Fisterra	126	123	1.044
Muros	58	68	608
Noia	180	179	1.571
O Sar	111	92	845
Ordes	210	183	1.892
Ortega	75	80	879
Santiago	1.691	1.253	9.003
Terra de Melide	69	69	818
Terra de Soneira	120	116	1.154
Xallas	82	68	755
A Fonsagrada	27	27	310
A Mariña Central	181	174	1.751
A Mariña Occidental	123	141	1.273
A Mariña Oriental	103	91	1.055
A Ulloa	65	45	496
Chantada	89	87	820
Lugo	862	805	7.403
Meira	34	21	351
Os Ancares	66	63	656
Quiroga	34	32	291
Sarria	160	143	1.507
Terra Chá	228	230	2.143
Terra de Lemos	199	190	1.859
A Limia	144	107	1.228
Allariz-Maceda	65	75	747
Baixa Limia	29	33	343
O Carballiño	167	161	1.694
O Ribeiro	79	94	966
Ourense	1.052	973	9.377
Terra de Caldelas	23	27	191
Terra de Celanova	92	98	1.048
Terra de Trives	18	29	228
Valdeorras	203	183	1.698
Verín	155	154	1.357
Viana	37	37	319
A Paradanta	57	60	505
Caldas	208	175	1.685
Deza	287	240	2.462
O Baixo Miño	351	237	2.409
O Condado	235	151	1.787
O Morrazo	489	331	3.404
O Salnés	815	555	5.920
Pontevedra	907	678	6.936
Tabeirós-Terra de Montes	170	131	1.544
Vigo	3.157	2.448	23.426

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

Deixando agora á marxe a situación concreta de actividade, centrarémonos nos cadros 2.17 e 2.18 nas empresas activas en Galicia, subliñando que:

Por estrato de asalariados e sede social, se ben tan só un 2% das empresas con actividade en Galicia teñen a sede social fóra de Galicia, esta porcentaxe sube notablemente nas empresas de maior tamaño, posto que ascende ao 49'15% nas de 500 ou máis asalariados, ao 31,11% nas de 250-499 e a un 24,07% nas de 100-249 asalariados.

Por condición xurídica e sede social, compróbase que a media de empresas con sede social fóra de Galicia (2%) é amplamente superada sobre todo nas sociedades comanditarias (85'71%) e –o que é moito máis significativo para a análise do tecido produtivo das principais empresas– as sociedades anónimas (29'64%). A situación contraria dáse sobre todo nas empresas propiedade de persoas físicas (0'56%) e máis nas comunidades de bens (0'59%).

■ Cadro 2.17 Número de empresas activas en Galicia por estrato de asalariados e sede social. Galicia. 2002

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	Fóra de Galicia	Permanencia
sen asalariados	42.702	12.810	12.966	32.162	100.640	1.356	101.996
de 1 a 5 asalariados	21.865	7.662	6.696	18.811	55.034	1.152	56.186
de 6 a 9 asalariados	2.639	784	751	2.465	6.639	307	6.946
de 10 a 19 asalariados	1.999	510	501	1.846	4.856	298	5.154
de 20 a 49 asalariados	1.164	262	247	1.086	2.759	230	2.989
de 50 a 99 asalariados	273	38	67	251	629	105	734
de 100 a 249 asalariados	122	18	23	102	265	84	349
de 250 a 499 asalariados	33	1	5	23	62	28	90
de 500 ou máis asalariados	17	1	4	8	30	29	59
Total	70.814	22.086	21.260	56.754	170.914	3.589	174.503

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

■ Cadro 2.18 Número de empresas activas en Galicia por condición xurídica e sede social. Galicia. 2002

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	Fóra de Galicia	Total
Persoa física	46.995	15.712	14.718	35.167	112.592	639	113.231
Sociedade anónima	1.770	296	469	1.487	4.022	1.694	5.716
Sociedade de responsabilidade limitada	16.603	4.526	4.759	16.645	42.533	1.008	43.541
Sociedade cooperativa	414	175	146	280	1.015	20	1.035
Sociedade colectiva	9	0	1	3	13	4	17
Sociedade comanditaria	1	0	0	0	1	6	7
Comunidade de bens	812	1.173	250	1.981	4.216	25	4.241
outra	4.210	204	917	1.191	6.522	193	6.715
Total	70.814	22.086	21.260	56.754	170.914	3.589	174.503

Fonte: IGE, Directorio de empresas de Galicia 2002

2.3. Estatística de sociedades mercantís. Situación económico-financieira das empresas galegas

Neste epígrafe achegarémonos á situación empresarial galega do ano 2003 a partir dos datos extraídos de dúas fontes:

■ A Estatística de actividades mercantís, elaborada polo INE, que permite estudar as sociedades creadas disoltas, que amplían capital en cada unha das comunidades autónomas, así como outros aspectos relativos á actividade empresarial (como por exemplo o capital subscrito ou o desembolsado).

■ A Central de Balances de Galicia, na que o IGE proporciona información trimestral relativa á situación económico-financieira das empresas de Galicia.

Estatística de sociedades mercantís. Por comunidades autónomas.2003

■ Cadro 2.19

	Sociedades creadas		Sociedades que amplían capital		Sociedades disoltas
	Número	Capital subscrito	Número	Capital subscrito	Número
Andalucía	1.783	81.806	458	327.935	135
Aragón	202	6.720	94	35.336	50
Asturias	123	3.430	45	12.494	39
Baleares	284	9.970	136	53.022	55
Canarias	367	10.208	250	153.407	33
Cantabria	69	1.432	31	18.020	5
C. León	358	19.781	134	42.881	52
C. A Mancha	318	9.985	91	20.018	28
Cataluña	1.967	233.793	693	800.802	159
C. Valenciana	1.235	52.513	305	108.814	105
Extremadura	139	7.123	45	4.640	10
Galicia	449	22.542	134	90.943	65
A Coruña	165	5.144	51	22.629	21
Lugo	48	1.726	23	11.557	18
Ourense	54	2.753	17	5.550	7
Pontevedra	182	12.919	43	51.207	19
Madrid	2.182	211.886	901	1.849.050	289
Murcia	332	18.530	111	23.586	16
Navarra	68	10.889	-	-	7
País Vasco	395	45.677	139	138.710	91
A Ríoxa	77	1.318	21	7.301	8
Ceuta	3	42	2	282	1
Melilla	5	21	3	808	-
España	10.356	747.666	3.593	3.688.047	1.148

Fonte: INE, Estatística de sociedades mercantís

2.3.1. Estatística de sociedades mercantís

Esta é unha valiosa información que serve para complementar a proporcionada no epígrafe anterior en relación ás situacións de actividade das empresas presentes en Galicia (altas, baixas, etc.). No cadro 2.19 constatamos que:

■ As sociedades mercantís creadas en Galicia no ano 2003 representan un 4'26% do total estatal, porcentaxe inferior en dous puntos ao peso relativo por número de

empresas de Galicia en España (como vimos cos datos do DIRCE); menor é aínda a proporción do capital subscrito na creación destas sociedades (que se queda no 3'02%, a metade do noso peso relativo por número de empresas).

■ As sociedades que amplían o seu capital en Galicia son o 3'73% do total español, porcentaxe que baixa ao 2'47% ao analiza-lo peso relativo do capital subscrito nestas ampliacións do capital social en Galicia.

■ Nas sociedades disoltas, Galicia representou un 5,66% do conxunto do Estado, polo que representa a maior porcentaxe das cinco analizadas neste cadro.

No cadro 2.20 presentámo-lo desglose (en anónimas e limitadas) das sociedades mercantís creadas en cada unha das provincias de Galicia (e no total español) no ano 2003. No cadro 2.21 facemos algo semellante para as sociedades mercantís disoltas e máis para as que ampliaron capital no pasado ano. A información desagregada destes dous cadros permite afondar na análise ás persoas interesadas.

■ Cadro 2.20

Sociedades mercantís creadas. Capital suscrito e desembolsado. 2003

	Total xeral ⁽¹⁾			Sociedade anónima			Sociedade limitada		
	Número	Capital ⁽²⁾		Número	Capital ⁽²⁾		Número	Capital ⁽²⁾	
		subscrito	desembolsado		subscrito	desembolsado		subscrito	desembolsado
A Coruña	165	5.144	4.547	5	1.141	544	160	4.003	4.003
Lugo	48	1.726	1.456	1	360	90	47	1.366	1.366
Ourense	54	2.753	2.753	-	-	-	54	2.753	2.753
Pontevedra	182	12.919	12.919	4	4.985	4.985	178	7.933	7.933
Total España	10.356	747.666	606.053	215	263.937	122.324	10.139	483.692	483.692

(1) O total xeral inclúe as sociedades colectivas e as sociedades comanditarias

(2) En miles de euros

Fonte: INE, Estatística de sociedades mercantís

■ Cadro 2.21

Sociedades mercantís que amplían capital e disoltas. 2003

	Amplían capital						Disoltas			
	Total xeral ⁽¹⁾		Sociedade anónima		Sociedade limitada		Total	Voluntaria	Por fusión	Outras
	Número	Capital ⁽²⁾	Número	Capital ⁽²⁾	Número	Capital ⁽²⁾				
A Coruña	51	22.629	11	13.134	40	9.494	21	21	-	-
Lugo	23	11.557	4	1.514	19	10.043	18	18	-	-
Ourense	17	5.550	3	3.980	14	1.571	7	7	-	-
Pontevedra	43	51.207	5	18.839	38	32.368	19	13	2	4
Total España	3.593	3.688.047	531	1.366.647	3.060	2.321.387	1.148	945	148	55

(1) O total xeral inclúe as sociedades colectivas e as sociedades comanditarias

(2) En miles de euros

Fonte: INE, Estatística de sociedades mercantís

A comparanza entre as distintas comunidades autónomas das sociedades mercantís que reduciron o seu capital ou desembolsaron dividendos pasivos no ano 2003 pódese facer cos datos do cadro 2.22. As sociedades que reduciron capital en Galicia foron un 2'17% do total estatal (cunha porcentaxe de capital que se quedou no 0'21% do español) e os dividendos pasivos desembolsados polas empresas de Galicia tan só representaron un 0,87% do total estatal.

**Sociedades mercantís que desembolsan dividendos pasivos
e sociedades que reducen capital. 2003**

■ Cadro 2.22

	Desembolso de dividendos pasivos		Reducen capital	
	Número	Capital desembolsado ⁽¹⁾	Número	Capital suscrito ⁽¹⁾
Andalucía	14	17.033	90	40.761
Aragón	3	66.210	26	3.196
Asturias	5	237	6	1.622
Baleares	4	521	14	2.149
Canarias	7	2.468	10	6.917
Cantabria	-	-	8	7.692
C. León	10	3.008	11	1.920
C. A Mancha	5	295	12	1.569
Cataluña	35	4.832	130	36.185
C. Valenciana	13	6.523	26	4.758
Extremadura	-	-	6	335
Galicia	5	225	12	931
Madrid	53	101.973	155	300.706
Murcia	2	840	16	5.435
Navarra	-	-	-	-
País Vasco	13	55.718	27	27.771
A Ríoxa	1	30	3	91
Ceuta e Melilla	-	-	-	-
España	170	259.914	552	442.038

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Estatística de sociedades mercantís

2.3.2. Situación económico-financieira das empresas galegas

A Central de Balances de Galicia é un sistema de información de base empresarial que xestiona unha mostra do tecido productivo galego, da que obtén o **Balance** e máis a **Conta de Resultados** tal como foron depositadas ao entregar as **Contas Anuais** nos Rexistros Mercantís da nosa comunidade autónoma. É un instrumento importante para o estudo da evolución económico – financeira das empresas que presentan as **súas contas anuais** en Galicia, que complementa a información de base rexistral coa aportada voluntariamente por empresas e a doutras fontes (como as empresas certificadoras de calidade).

○ **Informe anual económico – financeiro da empresa galega 2003** recolle, ademais do Balance e máis da Conta de perdas e ganancias agregadas, o estudo dos ingresos, custos e resultados empresariais, do investimento e o financiamento, da rendibilidade, do emprego e a produtividade do traballo, e, por último, da xeración de valor engadido.

No cadro 2.23 ofrecémola situación comparativa dos últimos trimestres dos anos 2002 e 2003 (que recollen os valores acumulados ate o final dese trimestre), e no 2.24 recollémo-los índices de evolución para os cinco últimos trimestres, para que as persoas interesadas no tema teñan a man datos que permiten achegarse á evolución financeira e económica das empresas de Galicia.

Informe trimestral económico-financieiro da empresa galega. Evolución interanual. 2002-2003
■ Cadro 2.23

	4º trim. 2002	4º trim. 2003
Emprego		
Nº de empresas	174	174
Nº de empregados	51.248	53.352
Salarios e remuneracións ⁽¹⁾	1.103,49	1.119,88
Actividade⁽¹⁾		
Ingresos de explotación	12.311,46	12.135,65
Materias primas e outros consumos e gastos de explotación	9.885,15	9.975,72
Valor engadido bruto a custo de factores (VEBcf)	2.426,31	2.159,93
Gastos de persoal	1.433,96	1.467,47
Resultado económico bruto da explotación	992,35	692,46
Investimento⁽¹⁾		
Activo fixo	5.829,83	4.655,13
Activo circulante	3.711,65	3.490,19
Financiamento⁽¹⁾		
Recursos propios	3.780,72	3.363,78
Recursos alleos	5.752,60	4.779,78
Ratios		
VEBcf por empregado (miles de euros)	47,34	40,48
Gastos de persoal/Ingresos de explotación	0,12	0,12
Materias primas e outros consumos de explotación/Ingresos de explotación	0,80	0,82
Resultado económico bruto/Ingresos de explotación	0,08	0,06
Activo fixo/Activo circulante	1,57	1,33
Recursos alleos/Recursos propios	1,52	1,42

Os datos das empresas son cifras acumuladas ata finais de cada trimestre

(1) En millóns de euros

Fonte: IGE, Central de balances trimestral

■ Cadro 2.24
**Informe trimestral económico-financieiro da empresa galega.
Indicadores de evolución trimestral. 2002-2003**

	2002	2003			
	4º trimestre	1º trim.	2º trim.	3º trim.	4º trim.
Relevancia de custos e resultados sobre ingresos de explotación					
Materias primas e outros consumos de explotación/Ingresos	0,79	0,79	0,77	0,77	0,81
Gastos de persoal/Ingresos	0,12	0,11	0,11	0,11	0,15
Resultado económico bruto de explotación/Ingresos	0,09	0,09	0,11	0,12	0,04
Relación entre tipos de investimento					
Activo fixo/Activo circulante	1,43	1,26	1,41	1,26	1,89
Indicador de endebedamento					
Recursos alleos/Recursos propios	1,40	1,48	1,46	1,48	1,02
Opinións empresariais					
Índice de confianza industrial (ICI)(1)	2,20	13,49	16,47	20,12	5,93
Nivel de produción previsto para o trimestre seguinte	16,95	24,72	1,21	10,54	10,06
Nivel da carteira de pedidos	8,01	28,90	36,80	37,38	2,66
Nivel de existencias	18,37	13,14	-11,41	-12,45	-5,08

(1) O ICI é a media das opinións expresadas sobre situación da carteira de pedidos, nivel de existencias e tendencia estimada da produción

Fonte: IGE, Central de balances trimestral

Por último, no cadro 2.25 presentamos a evolución nun prazo máis longo (o cuatrienio 1998 – 2001) dalgúns datos relativos á mostra empresarial da Central de Balances de Galicia. Esta mostra comprende ó redor de 21.000 empresas (entre 20.333 en 2001 e 22.865 en 1999) con sede social en Galicia e uns ingresos de explotación superiores a 42.000 euros nalgúns dos catro anos (1998 a 2001); non forman parte da mostra as empresas que non teñen obriga de presentar as súas

contas no Rexistro Mercantil (como por exemplo as que son propiedade dunha persoa física) ou que incumpran esa obriga nin tampouco as pertencentes ao sector financeiro (polas dificultades de homoxeneización dos datos).

Reflictese nese cadro a evolución ascendente dos ingresos de explotación (32'42%) e máis do valor engadido bruto ao custo dos factores (33'71%) acumulados no período analizado.

Ingresos de explotación ⁽¹⁾ e VEB ⁽¹⁾. Galicia. 1998-2001

■ Cadro 2.25

	1998	1999	2000	2001
Nº de empresas analizadas	21.707	22.865	22.851	20.333
Ingresos de explotación	35.755.581,53	41.068.840,78	45.396.856,13	47.347.898,06
Valor engadido bruto (cf)	7.226.939,49	8.419.613,41	9.096.290,66	9.663.405,81

(1) En miles de euros

Fonte: IGE, Central de balances de Galicia

2.4. Análise de enquisas industriais e de opinións empresariais

Neste epígrafe referirémonos, primeiramente, ós últimos datos que sobre o noso sector industrial figuran en diversas enquisas industriais (de empresas e máis de produtos) que nos últimos anos vén realizando o INE; despois achegarémonos á posición galega nas enquisas sobre investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico e sobre indicadores de alta tecnoloxía nas empresas (ámbalas dúas tamén do INE) e por último analizaremos a situación das empresas industriais galegas nunha perspectiva conxuntural, segundo a Enquisa de Opinións Empresariais.

2.4.1. Enquisas industriais de empresas e de produtos

A Enquisa Industrial de Empresas proporciona unha información interesante para o estudo das características dos distintos sectores da actividade industrial -nos niveis estatal e autonómico- e intégrase no proxecto europeo de estatísticas estruturais das empresas.

No cadro 2.26 podemos ver que nas cinco variables analizadas o peso relativo de Galicia no total estatal en 2002 estivo no intervalo do 5'2% ó 6,2%, sendo o máis baixo (como en tódolos anos do cadro) o de gastos de persoal e o máis alto o das horas traballadas. Agás nos gastos de persoal, esas variables quedan nun nivel semellante ao que acada o número de empresas galegas no conxunto do Estado.

Ese mesmo cadro permite unha visión dinámica da participación de Galicia no total estatal nesas cinco variables da industria de 1995 a 2002. Subliñarémolos seguintes aspectos:

■ No último ano sobe a importancia relativa de Galicia no conxunto estatal nas cinco variables, con especial intensidade na cifra de negocios e nos gastos de explotación).

■ Na análise comparativa dos datos de 1995 e 2002, aumenta a participación galega no total español nas cinco variables, facéndoo con especial intensidade nos gastos de explotación e nas horas traballadas.

Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais variables da industria. 1995-2002

■ Cadro 2.26

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios	Gastos de persoal	Gastos de explotación
1995	5,6	5,6	5,6	4,8	5,4
1996	5,6	5,6	5,5	4,9	5,4
1997	5,8	5,7	5,5	4,9	5,6
1998	6,1	6,1	5,7	5,1	5,8
1999	5,8	5,9	6,1	5,0	6,1
2000	5,8	6,1	6,3	5,0	6,3
2001	6,0	6,1	5,8	5,0	5,8
2002	6,2	6,3	6,2	5,2	6,2

Elaboración propia

(1) Datos en porcentaxe de Galicia sobre o total de España

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas

No cadro 2.27 presentámo-la desagregación por agrupacións de actividade dos datos desas cinco variables en Galicia (para permitir a quen o desexe afondar no estudo da nosa estrutura industrial) e no 2.28 témo-la participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios total estatal; sobrancean Cataluña, Madrid e C.Valenciana (que conxuntamente supoñen un 48,1% do total español).

■ Cadro 2.27

A industria galega. Principais variables ⁽¹⁾. Por agrupacións de actividade. 2002

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios	Gastos de persoal	Gastos de explotación
Industrias extractivas, enerxía e auga	9.276	15.957	4.680.158	316.362	3.797.187
Alimentación, bebidas e tabaco	27.431	49.443	5.115.858	486.965	4.947.798
Industria téxtil, confección, coiro e calzado	22.143	39.699	1.553.287	301.618	1.471.423
Madeira e cortiza	12.065	21.670	1.549.418	201.519	1.488.701
Papel, edición e artes gráficas	6.385	11.313	764.721	149.260	696.644
Industria química	2.619	4.625	959.749	89.106	893.208
Caucho e materias plásticas	4.799	8.471	712.749	109.826	663.658
Produtos minerais non metálicos diversos	14.017	24.853	1.249.820	282.247	1.199.817
Metalurxia e fabricación de prod. metálicos	22.426	39.891	2.931.916	500.693	2.694.580
Maquinaria e equipo mecánico	7.330	13.035	710.263	182.876	688.885
Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	4.563	8.197	575.787	104.472	528.179
Material de transporte	27.552	47.745	6.545.241	816.866	6.701.650
Industrias manufactureiras diversas	5.476	9.850	312.341	87.016	300.577
Total industria galega	166.080	294.750	27.661.308	3.628.826	26.072.307

Elaboración propia

(1) En miles de euros as tres últimas variables; en miles as horas traballadas

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas

Cifra de negocios por comunidades autónomas. 2002

■ Cadro 2.28

	Cifra de negocios	% sobre o total
Andalucía	40.495.767	9,1
Aragón	20.003.092	4,5
Asturias	10.659.447	2,4
Baleares	3.332.020	0,8
Canarias	6.206.372	1,4
Cantabria	6.061.772	1,4
Castela e León	26.692.751	6,0
Castela A Mancha	17.850.418	4,0
Cataluña	112.534.052	25,2
C. Valenciana	49.542.762	11,1
Extremadura	3.725.238	0,8
Galia	27.661.308	6,2
Madrid	52.826.851	11,8
Murcia	10.692.963	2,4
Navarra	13.849.114	3,1
País Vasco	40.739.171	9,1
A Ríoxa	4.360.964	1,0
España	447.234.061	100

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas

A Enquisa Industrial de Produtos, pola súa banda, proporciona datos desde 1993, ano no que comeza España o proceso de adaptación ó Regulamento PRODCOM (producción COMunitaria) relativo á harmonización das estatísticas sobre a produción industrial nos países da UE; inclúe unha lista de produtos industriais de xeito harmonizado coa clasificación que se fai a efectos de comercio exterior na UE (para facilita-la comparación de datos de produción industrial cos obtidos nas estatísticas de comercio exterior).

O cadro 2.29 recolle o valor da produción comercializada polas distintas comunidades autónomas en 2002. Sobrancea a concentración xeográfica en cinco comunidades (Cataluña, C.Valenciana, País Vasco, Madrid e Andalucía) que axuntan case dúas terceiras partes (64,6%) do importe total das vendas do Estado. Galicia ocupa a sétima posición (despois das cinco comunidades citadas e máis a de Castela-León).

A visión dinámica a longo prazo da participación galega na produción comercializada -da lista de produtos PRODCOM- no conxunto do estado figura no cadro 2.30; coa suba continuada do último quinquenio (a un ritmo de dúas ou tres décimas por ano) Galicia obtén a maior porcentaxe da serie, lixeiramente por riba da nosa participación na poboación estatal.

Valor da produción comercializada. Por comunidades autónomas. 2001-2002

■ Cadro 2.29

	2001		2002	
	Miles de euros	%	Miles de euros	%
Andalucía	26.636.830	9,0	28.216.872	9,0
Aragón	12.887.204	4,3	14.009.536	4,5
Asturias	6.600.994	2,2	7.843.980	2,5
Baleares	1.325.161	0,4	1.617.778	0,5
Canarias	3.822.723	1,3	4.156.435	1,3
Cantabria	4.073.973	1,4	4.192.794	1,3
C. León	19.706.851	6,6	21.307.357	6,8
C. A Mancha	10.853.255	3,7	12.487.606	4,0
Cataluña	78.618.218	26,5	80.661.937	25,7
C. Valenciana	33.172.133	11,2	35.167.474	11,2
Extremadura	1.798.123	0,6	2.634.901	0,8
Galicia	18.590.302	6,3	20.517.002	6,5
Madrid	28.081.389	9,5	28.254.434	9,0
Murcia	6.737.016	2,3	7.317.260	2,3
Navarra	10.640.920	3,6	11.679.718	3,7
País Vasco	29.744.297	10,0	30.380.010	9,7
A Ríoxa	3.531.511	1,2	3.738.141	1,2
España	296.820.900	100,0	314.183.234	100,0

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada ⁽¹⁾. 1995-2002

■ Cadro 2.30

	% Galicia / España
1995	5,2
1996	5,3
1997	5,2
1998	5,5
1999	5,8
2000	6,1
2001	6,3
2002	6,5

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

O cadro 2.31 amosa máis polo miúdo a composición interna desa produción comercializada, xa que presenta a desagregación por agrupacións da participación de Galicia no total de España. Dúas agrupacións seguen a destacar moi especialmente no ano 2002 na nosa comunidade: madeira-cortiza (17%) e material de transporte (13,1%); se en cambio analizámo-los sectores da industria galega de menor peso en relación co total estatal -lembrando que só entran no cómputo os do listado PRODCOM- vese que en tres non chegan ao 3%: coiro-calzado (0,4%), papel, artes gráficas e edición (2,9%), maquinaria e equipo, óptica e similares (2,4%) .

■ Cadro 2.31

Sectorización por grandes agrupacións ⁽¹⁾. % Galicia/España. 1999-2002

CNAE	1999	2000	2001	2002
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	6,3	6,5	6,8	6,8
17-18 Têxtil e confección	6,6	7,1	7,5	7,3
19 Coiro e calzado	0,4	0,4	0,4	0,4
20 Madeira e cortiza	17,3	17,2	16,3	17,0
21-22 Papel, artes gráficas e edición	2,6	2,8	2,7	2,9
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	3,5	3,8	4,2	4,4
25 Manufacturas de caucho e plástico	4,1	4,1	4,3	4,6
26 Produtos minerais non metálicos	4,8	4,6	4,8	4,8
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	6,9	7,1	7,4	7,0
28 Produtos metálicos	4,1	4,3	4,8	4,6
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,3	2,1	2,4	2,4
31-32 Material eléctrico e electrónico	4,1	3,8	5,3	4,2
34-35 Material de transporte	10,9	12,2	12,1	13,1
36 Outras industrias manufactureiras	2,1	2,2	2,9	3,1
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	-	-	-	11,3
Total Industria	5,8	6,1	6,3	6,5

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

No cadro 2.32 presentámo-la desagregación por grandes agrupacións do valor da produción comercializada galega. Constátase que dúas agrupacións (material de transporte e máis: alimentación, bebidas e tabaco) concentran en 2002 case a metade (48,7%) do valor da produción comercializada de Galicia da lista PRODCOM.

■ Cadro 2.32

Valor da produción comercializada ⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia. 2000-2002

CNAE	2000		2001		2002	
	Miles euros	%	Miles euros	%	Miles euros	%
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	551.761	18,9	3.685.774	19,8	3.881.017	18,9
17-18 Têxtil e confección	153.101	5,2	1.007.161	5,4	959.502	4,7
19 Coiro e calzado	2.686	0,1	17.807	0,1	18.091	0,1
20 Madeira e cortiza	149.633	5,1	886.633	4,8	1.001.995	4,9
21-22 Papel, artes gráficas e edición	82.848	2,8	488.486	2,6	548.011	2,7
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	261.871	9,0	1.697.273	9,1	1.739.753	8,5
25 Manufacturas de caucho e plástico	80.386	2,8	538.446	2,9	597.462	2,9
26 Produtos minerais non metálicos	130.553	4,5	885.611	4,8	951.969	4,6
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	199.915	6,8	1.244.079	6,7	1.211.938	5,9
28 Produtos metálicos	130.901	4,5	945.883	5,1	999.811	4,9
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	78.887	2,7	559.145	3,0	570.063	2,8
31-32 Material eléctrico e electrónico	89.686	3,1	730.998	3,9	591.125	2,9
34-35 Material de transporte	973.136	33,3	5.613.981	30,2	6.121.686	29,8
36 Outras industrias manufactureiras	33.184	1,1	289.025	1,6	316.477	1,5
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	-	-	-	-	1.008.100	4,9
Total Galicia	2.918.549	100,0	18.590.302	100,0	20.517.002	100,0

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

A comparanza das porcentaxes de produción comercializada en Galicia e España do cadro 2.33 reflicte o maior peso relativo do apartado de material de transporte en Galicia (que practicamente dobra ao estatal), mentres que nos apartados de maquinaria e máis no de refino de petróleo e químicas a porcentaxe española supera en máis de catro puntos á galega (especialmente significativa en termos relativos no primeiro caso).

Porcentaxe da produción comercializada ⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia e España. 2002

■ Cadro 2.33

CNAE	España	Galicia
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	18,1	18,9
17-18 Têxtil e confección	4,2	4,7
19 Coiro e calzado	1,3	0,1
20 Madeira e cortiza	1,9	4,9
21-22 Papel, artes gráficas e edición	6,1	2,7
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	12,6	8,5
25 Manufacturas de caucho e plástico	4,1	2,9
26 Produtos minerais non metálicos	6,3	4,6
27 Produción, 1ª transformación e fundición de metais	5,5	5,9
28 Produtos metálicos	7,0	4,9
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	7,5	2,8
31-32 Material eléctrico e electrónico	4,4	2,9
34-35 Material de transporte	14,9	29,8
36 Outras industrias manufactureiras	3,3	1,5
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	2,8	4,9
Total Galicia	100,0	100,0

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

2.4.2. Outras enquisas empresariais

Os datos do cadro 2.34 explicitan que no ano 2003 o índice de produción industrial subiu un 1´6% en Galicia (algo menos da metade que o total estatal), nun ano no que Aragón e Murcia rexistraron as subas máis importantes. No total acumulado desde o ano 2000, Galicia queda 3´1 puntos por baixo do índice de partida aunque tres puntos por riba da media española.

Índice de produción industrial. Por comunidades autónomas. 2003

■ Cadro 2.34

	Índice ⁽¹⁾	% variación ⁽²⁾
Andalucía	104,5	14,1
Aragón	103,9	20,4
Asturias	94,1	2,0
Baleares	92,3	3,7
Canarias	101,5	7,7
Cantabria	97,1	6,4
C. León	112,9	9,4
C. A Mancha	79,8	-14,1
Cataluña	92,0	3,4
C. Valenciana	92,5	2,1
Estremadura	140,1	10,2
Galicia	96,9	1,6
Madrid	107,3	7,5
Murcia	103,9	15,3
Navarra	85,4	10,6
País Vasco	94,3	10,7
A Ríoxa	95,4	5,1
España	93,9	3,6

(1) Base 2000

(2) Decembro 2003 sobre decembro 2002

Fonte: INE, Índice de produción industrial

A desagregación por destino económico dos bens en cinco apartados figura no cadro 2.35 para as distintas comunidades autónomas no último bienio, co obxectivo de permitir afondar na análise ás persoas interesadas.

■ Cadro 2.35

**Índices de produción industrial ⁽¹⁾, por destino económico dos bens.
Por comunidades autónomas. 2002-2003**

	Bens de consumo		Bens de consumo duradeiro		Bens de consumo non duradeiro		Bens de equipo		Bens intermedios		Energía	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Andalucía	96,4	97,1	85,5	83,3	98,0	99,2	92,2	97,4	108,2	115,2	103,8	114,1
Aragón	105,3	110,3	110,8	118,6	102,3	105,8	91,9	97,2	104,0	111,3	111,5	112,0
Asturias	110,8	116,3	82,4	76,6	114,2	121,1	109,0	108,9	96,2	96,4	108,2	103,5
Baleares	114,8	102,0	72,7	46,8	123,7	113,7	112,9	116,3	90,5	90,9	122,5	134,2
Canarias	94,6	97,7	112,6	149,7	92,7	92,2	98,3	108,3	94,7	93,8	125,0	120,3
Cantabria	124,1	135,0	133,2	123,2	120,2	140,0	93,4	90,8	100,1	97,4	88,4	86,9
Castela e León	116,9	125,1	100,3	99,4	118,3	127,2	112,5	106,5	102,5	106,5	100,4	114,1
Castela A Mancha	97,1	95,6	89,3	86,0	98,1	96,9	100,5	105,9	92,7	92,7	94,6	79,1
Cataluña	104,2	102,2	100,4	94,4	104,6	103,2	94,3	90,7	100,0	102,7	98,9	100,5
Comunidade Valenciana	98,5	99,4	88,7	85,2	101,3	103,4	89,4	88,3	102,5	102,3	112,5	114,0
Extremadura	96,5	104,5	100,7	104,4	96,2	104,5	90,5	98,8	100,9	97,3	112,7	122,5
Galicia	91,8	94,8	91,8	101,2	91,8	94,3	92,8	96,1	109,2	112,7	110,2	116,0
Madrid	109,8	113,7	107,8	114,9	110,0	113,6	93,2	95,0	104,5	115,4	91,7	95,6
Murcia	101,7	101,5	71,3	70,0	107,6	107,6	112,6	133,9	95,9	94,1	100,8	96,9
Navarra	100,7	103,5	100,6	103,9	100,7	103,3	106,1	115,6	94,6	95,0	96,8	60,2
País Vasco	104,7	109,5	98,5	95,5	108,3	117,9	90,0	95,8	97,2	99,6	91,2	98,2
A Rioxa	96,9	99,2	89,2	95,4	98,2	99,9	101,9	109,9	97,6	100,1	173,9	181,3
España	101,5	102,0	95,3	94,7	102,6	103,2	91,9	92,5	99,2	101,4	103,0	106,9

(1) Datos en medias anuais. Base 2000
Fonte: INE, Índice de produción industrial

O cadro 2.36 recolle resumidamente as impresións dos empresarios galegos encol dalgunhas variables no conxunto do sector industrial nos últimos anos. Analizamos a continuación separadamente os cinco apartados dese cadro, que procede da Enquisa de Conxuntura Industrial que elabora o Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía:

1) A previsión de **utilización da capacidade produtiva** total da industria estivo no cuarto trimestre do último ano no 81,2% e queda na segunda mellor posición do período analizado.

2) No tocante á demanda, a variable “**carteira de pedimentos**” amosa a diferenza existente entre a porcentaxe de respostas que indicaron que era elevada e as que sinalaron que era débil. En decembro do ano 2002 queda na mellor posición do período estudado.

3) En canto aos **stocks de produtos rematados**, as respostas da enquisa constatan a diferenza entre a porcentaxe de respostas que sinalan que o nivel é excesivo e as que sinalan que é insuficiente. A negativa evolución desta variable no último ano sitúaa na peor posición do período analizado.

4) A **tendencia da produción** representa a diferenza porcentual entre os que responden que aumentará e os que responden que diminuírá. No cadro comprobamos que este índice mellorou notablemente no último bienio e queda na segunda mellor posición do período focalizado.

5) A **previsión empresarial da tendencia do emprego** tamén mellorou moito no cuarto trimestre dos anos 2002 e 2003 respecto do mesmo período dos anos anteriores, e queda co mellor valor do período estudado.

■ **Cadro 2.36**

Opiniós empresariais. Total sector industrial (sen construción). Galicia. 1996-2003

Total sector industrial	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Grao utilización actual (%) ⁽¹⁾	61,1	70,3	75,8	73,8	75,2	76,5	81,6	81,2
Carteira de pedimentos	-15,0	-11,0	10,0	4,0	-5,0	-8	7	17,5
Stocks da produción	9,0	-2,0	12,0	-2,0	5,0	-3	-14	14,7
Tendencia da produción	7,0	5,0	17,0	22,0	-8,0	-39	-12	20,8
Tendencia do emprego	-19,0	-1,0	3,0	-2,0	-6,0	-27	-14	12,0

(1) Datos do 4º trimestre nesta variable. Nas outras, datos do mes de decembro
 Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía, Enquisa de conxuntura industrial

Deixando o sector industrial e entrando no sector servizos, os cadros 2.37 e 2.38 recollen datos do comercio polo miúdo e o 2.39 da Enquisa de ocupación en aloxamentos turísticos:

Índice de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2003

■ **Cadro 2.37**

	Índice ⁽¹⁾	% variación ⁽²⁾
Andalucía	133,5	4,7
Aragón	136,1	6,2
Asturias	140,9	10,6
Baleares	107,6	4,3
Canarias	151,3	7,6
Cantabria	131,4	7,2
Catela e León	130,3	4,6
Castela A Mancha	137,3	5,9
Cataluña	147,7	8,8
Comunidade Valenciana	139,4	6,5
Estremadura	148,5	10,5
Galicia	140,5	8,3
Madrid	142,1	6,9
Murcia	144,1	9,5
Navarra	145,0	10,9
País Vasco	142,7	6,6
A Ríoxa	147,5	9,6
Ceuta	118,6	2,0
Melilla	118,8	1,3
España	139,8	7,0

(1) Base 2001

(2) Decembro 2003 sobre decembro 2002

Fonte: INE, Índices de comercio polo miúdo

**Índice de ocupación⁽¹⁾ no comercio polo miúdo.
Por comunidades autónomas. 2003**

■ **Cadro 2.38**

	Índice	% variación
Andalucía	110,4	4,0
Aragón	107,4	3,0
Asturias	103,8	0,4
Baleares	99,2	-1,1
Canarias	111,9	4,6
Cantabria	107,5	3,1
Catela e León	105,7	0,8
Castela A Mancha	107,5	2,5
Cataluña	108,2	2,1
Comunidade Valenciana	107,3	4,2
Estremadura	105,1	1,2
Galicia	106,6	4,7
Madrid	114,0	1,7
Murcia	111,3	5,0
Navarra	108,3	1,3
País Vasco	109,3	4,6
A Ríoxa	113,0	4,4
Ceuta	107,4	-0,1
Melilla	98,1	-3,1
España	109,0	2,9

(1) Comprende tanto o persoal asalariado como o non asalariado

(2) Cuarto trimestre 2003 sobre o mesmo trimestre do ano anterior

Fonte: INE, Índices de comercio polo miúdo

■ **Cadro 2.39**

Pernotacións. Por comunidades autónomas. 1999-2003

	Residentes en España					Residentes no estranxeiro				
	1999	2000	2001	2002	2003	1999	2000	2001	2002	2003
Andalucía	14.584,4	15.126,0	16.325,4	16.460,3	17.844,9	18.893,0	19.404,0	18.949,9	18.759,0	18.821,6
Aragón	3.127,2	3.208,4	3.275,4	3.369,1	3.374,3	427,1	481,9	448,4	501,2	494,9
Asturias	1.860,0	2.120,9	2.215,3	2.169,9	2.247,7	207,1	222,8	223,6	229,8	230,1
Baleares	5.638,2	5.799,7	4.946,1	5.079,0	5.491,6	53.074,1	47.627,8	48.494,9	42.276,3	43.151,3
Canarias	6.118,0	6.039,5	5.815,3	6.594,4	7.142,9	34.046,3	31.711,4	31.964,9	30.153,5	31.057,6
Cantabria	1.866,4	1.854,5	1.929,1	1.927,5	1.952,4	274,2	313,7	308,6	318,3	273,8
Catela e León	4.753,4	4.951,1	5.189,2	5.420,3	5.316,2	894,8	991,2	1.002,6	1.054,1	986,7
Castela A Mancha	2.288,0	2.413,8	2.571,5	2.551,2	2.567,1	442,3	457,6	464,5	481,9	478,2
Cataluña	11.951,4	12.505,1	12.707,2	12.396,2	12.725,8	23.735,1	24.297,5	24.168,8	24.560,7	23.927,7
Comunidade Valenciana	10.183,3	10.908,7	11.859,8	11.697,5	12.933,3	8.952,7	9.173,5	8.660,7	8.806,2	8.703,4
Estremadura	1.400,0	1.533,7	1.588,3	1.472,0	1.518,4	200,3	209,1	216,0	222,5	206,0
Galicia	5.887,2	4.947,4	4.963,9	5.309,6	5.467,8	795,6	901,2	887,7	954,0	990,4
Madrid	6.139,1	6.369,5	6.201,0	6.590,3	6.533,5	5.582,5	6.285,9	5.983,4	5.746,8	5.698,8
Murcia	1.871,3	1.973,5	2.024,6	1.949,5	2.096,7	407,5	441,5	446,2	506,4	544,0
Navarra	880,9	847,8	931,7	919,1	879,9	174,8	206,8	217,7	221,6	214,0
País Vasco	2.099,2	1.952,8	1.860,2	1.935,9	2.060,8	792,2	869,3	828,9	892,5	890,7
A Ríoxa	592,2	638,8	658,7	682,4	702,2	89,6	112,9	96,2	105,5	115,0
	171,3	121,6	129,4	130,1	125,0	31,7	38,1	38,5	33,0	36,6
	92,1	69,1	69,0	64,1	51,2	15,0	15,4	19,0	13,0	13,1
España	81.503,6	83.382,0	85.261,0	86.718,4	91.036,9	149.036,0	143.761,6	143.420,6	135.836,4	136.833,9

Datos en medias anuais, en miles de pernotacións

Fonte: INE, Enquisa de ocupación en aloxamentos turísticos (establecementos hosteleiros)

■ O primeiro reflicte que a variación do comercio minorista en 2003 estivo 1 '3 puntos por riba en Galicia que na media estatal (e que o índice queda 0 '7 puntos por encima en Galicia).

■ O segundo sobrancea que a variación do emprego (asalariado e non asalariado) nese sector creceu moito máis en Galicia (4'7%) que en España (2'9%) nese ano –aunque o índice quede bastante por baixo en Galicia–;

■ O terceiro explicita as pernoctacións (desagregada en: residentes en España ou no estranxeiro) no último quinquenio e permite afondar no tema aos interesados no estudo da ocupación en aloxamentos turísticos.

2.4.3. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I + D)

A investigación científica e o desenvolvemento tecnolóxico (I+D) abrangue un conxunto de traballos de carácter creativo emprendidos co fin de incrementa-los coñecementos nunha rama ou actividade determinada, así como a aplicabilidade desa suma de coñecementos á mellora dos xa existentes. Sen dúbidas é un factor clave á hora de posibilita-la converxencia real cos países máis desenvolvidos, que como veremos neste mesmo apartado presentan valores moi por riba dos existentes en España (e especialmente dos de Galicia).

O cadro 2.40 permítenos unha visión por comunidades autónomas para o ano 2002 dos gastos internos totais e máis do persoal (en equivalencia a xornada completa). Apréciase que o gasto interno total de Galicia (4,08% do total estatal) está moi por baixo da porcentaxe que lle correspondería pola poboación, polo PIB ou polo número de empresas no total español; no tocante ó persoal, Galicia (cun 4'64%) mellora a porcentaxe do gasto en I+D.

Gastos internos totais e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2002

■ Cadro 2.40

	Gastos internos		Persoal en equivalencia a xornada completa	
	Miles euros	%	Total persoal	%
Andalucía	585.667	8,14	14.003,10	10,43
Aragón	160.346	2,23	3.949,00	2,94
Asturias	98.933	1,38	2.974,40	2,22
Baleares	45.271	0,63	704,80	0,52
Canarias	173.088	2,41	4.003,60	2,98
Cantabria	48.348	0,67	851,80	0,63
C. León	317.673	4,42	6.968,30	5,19
C. A Mancha	105.296	1,46	1.798,20	1,34
Cataluña	1.628.042	22,63	28.034,40	20,88
C. Valenciana	547.944	7,62	11.841,90	8,82
Extremadura	71.380	0,99	1.302,10	0,97
Galicia	293.195	4,08	6.225,10	4,64
Madrid	2.277.822	31,66	35.685,90	26,58
Murcia	97.633	1,36	2.146,50	1,60
Navarra	130.881	1,82	2.899,60	2,16
País Vasco	581.744	8,09	10.186,80	7,59
A Ríoxa	29.489	0,41	677,70	0,50
Ceuta e Melilla	788	0,01	5,20	0,00
España	7.193.537	100,00	134.258,20	100,00

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

A alta concentración espacial do gasto interno total nas actividades de I+D en dúas comunidades autónomas evidénciase ó constatar que Cataluña e Madrid representan máis da metade (54,29%) do total estatal. No total de persoal o seu peso conxunto é algo inferior á metade do conxunto de España (47,46%).

O cadro 2.41 permítenos face-lo seguimento da evolución na década dos noventa (e comezo da actual) da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación co de España. Anque a suba relativa da primeira metade dos anos noventa foi moi superior en Galicia que no total estatal (e permitiulle a Galicia pasar do 2,26% de 1991 ao 3,33% de 1995 no total español), estancouse desde entón ao redor desa porcentaxe ata o ano 1999. A forte suba do último trienio fixo que superara o 4%, co valor máis alto do período analizado.

**Evolución dos gastos internos en I+D.
% Galicia/España. 1991-2002**

■ Cadro 2.41

1991	2,26
1992	3,11
1993	2,79
1994	2,57
1995	3,33
1996	3,20
1997	3,52
1998	3,24
1999	3,30
2000	3,70
2001	3,86
2002	4,08

Elaboración propia

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

O valor absoluto do gasto en I+D dunha comunidade autónoma non é representativo dabondo do esforzo en investigación e desenvolvemento tecnolóxico da mesma, xa que o seu valor en relación co seu peso económico pode ser moi distinto. Por iso recolleemos no cadro 2.42 o gasto total en I+D e mailo que corresponde aos sectores público e privado, ademais das porcentaxes sobre o PIB de cada un deles en cada comunidade autónoma. O gasto en I+D de Galicia supón actualmente un 0'8% do PIB, e está realizado maioritariamente (61'32%) polo sector público. Sete comunidades (as que figuran en negriña neste cadro, agás Galicia) teñen unha proporción de gasto privado superior ao gasto público.

Cadro 2.42

Gastos internos totais e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2002

	Total gasto en I+D		Sector privado ⁽¹⁾		Sector público ⁽²⁾	
	Miles de euros	% PIB	Miles de euros	% PIB	Miles de euros	% PIB
Andalucía	585.667	0,62	203.380	34,73	382.287	65,27
Aragón	160.346	0,75	100.640	62,76	59.706	37,24
Asturias	98.933	0,64	37.680	38,09	61.253	61,91
Baleares	45.271	0,26	8.929	19,72	36.342	80,28
Canarias	173.088	0,62	41.118	23,76	131.970	76,24
Cantabria	48.348	0,54	20.322	42,03	28.026	57,97
C. León	317.673	0,81	168.950	53,18	148.723	46,82
C. A Mancha	105.296	0,45	42.604	40,46	62.692	59,54
Cataluña	1.628.042	1,27	1.112.959	68,36	515.083	31,64
C. Valenciana	547.944	0,81	177.545	32,40	370.399	67,60
Extremadura	71.380	0,60	8.504	11,91	62.876	88,09
Galicia	293.195	0,80	113.415	38,68	179.780	61,32
Madrid	2.277.822	1,90	1.323.149	58,09	954.673	41,91
Murcia	97.633	0,58	35.099	35,95	62.534	64,05
Navarra	130.881	1,11	90.195	68,91	40.686	31,09
País Vasco	581.744	1,32	440.897	75,79	140.545	24,16
A Ríoxa	29.489	0,57	17.599	59,68	12.191	41,34

(1) Sector privado: inclúe empresas e IPSFL (institucións privadas sen fin lucrativo)

(2) Sector público: inclúe Administración e Ensino superior

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

Presentamos no cadro 2.43 a porcentaxe do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas de 1997 a 2002. Só catro comunidades superan o limiar do 1% do PIB (Madrid, País Vasco, Cataluña e Navarra). O dato galego do último ano (0,8%) supón que Galicia ocupe o sexto posto na clasificación das comunidades autónomas. É o resultado principalmente da forte suba do último trienio, aunque segue a reflectir unha diverxencia notable de Galicia nesta variable (a estatal supera nun 28,75% á galega), moito maior que a existente en variables coma o PIB ou a renda, pese ao achegamento importante do último trienio.

Cadro 2.43

Porcentaxe de gastos en I+D respecto ó PIB a prezos de mercado Por comunidades autónomas. 1997-2002

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Andalucía	0,60	0,66	0,62	0,66	0,61	0,62
Aragón	0,53	0,71	0,76	0,70	0,69	0,75
Asturias	0,53	0,56	0,58	0,83	0,67	0,64
Baleares	0,22	0,28	0,25	0,24	0,25	0,26
Canarias	0,43	0,51	0,46	0,49	0,53	0,62
Cantabria	0,58	0,84	0,59	0,46	0,55	0,54
Catela e León	0,52	0,52	0,62	0,64	0,80	0,81
Castela A Mancha	0,52	0,48	0,33	0,56	0,32	0,45
Cataluña	0,94	1,09	1,06	1,11	1,10	1,27
Comunidade Valenciana	0,56	0,62	0,61	0,73	0,70	0,81
Extremadura	0,39	0,43	0,39	0,54	0,59	0,60
Galicia	0,52	0,53	0,54	0,64	0,70	0,80
Madrid	1,56	1,61	1,63	1,67	1,75	1,90
Murcia	0,52	0,56	0,64	0,73	0,65	0,58
Navarra	0,73	0,84	0,95	0,90	1,03	1,11
País Vasco	1,15	1,24	1,15	1,18	1,38	1,32
A Ríoxa	0,38	0,50	0,48	0,61	0,49	0,57

Elaboración propia

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

Na comparanza internacional, debemos subliña-lo baixo valor da porcentaxe do gasto galego en I+D en relación co PIB no contorno da UE-I5, posto que no ano 2002 supón un 40% da súa porcentaxe media. O estado de maior porcentaxe de gasto da UE-I5 (Suecia) rebasa o 4%, quintuplicando a Galicia.

No cadro 2.44 ofrecemos –para as persoas que desexen afondar no estudo da I+D– datos de tres indicadores (número de empresas, gasto en I+D e persoal en equivalencia a xornada completa) para as distintas comunidades autónomas en tres tipos de empresas (servizos de alta tecnoloxía e manufacturas –de alta e de media-alta tecnoloxía–).

■ Cadro 2.44

Principais indicadores de I+D en empresas por tipo de empresa, comunidade autónoma e tipo de indicador. 2002

	Manufactureiras de alta tecnoloxía ⁽¹⁾			De servizos de alta tecnoloxía ⁽²⁾			Manufactureiras de media-alta tecnoloxía ⁽³⁾		
	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC
Andalucía	19	32.048	366	60	25.355	709	78	49.534	824
Aragón	33	7.847	189	10	13.042	214	102	57.151	901
Asturias	6	1.771	30	8	4.055	67	18	5.782	176
Baleares	2	183	8	9	2.110	39	1	14	2
Canarias	0	0	0	9	30.831	213	2	124	5
Cantabria	1	9	0	12	3.096	109	20	5.647	72
C. León	13	5.214	100	33	103.354	1.005	39	25.117	330
C. A Mancha	9	13.659	168	18	4.102	85	53	11.049	192
Cataluña	245	342.023	3.640	196	123.421	2.746	643	389.908	5.708
C. Valenciana	35	6.487	155	88	32.424	774	180	50.920	861
Extremadura	0	0	0	4	721	18	4	1.949	16
Galicia	18	4.759	112	31	17.611	271	67	55.815	830
Madrid	129	411.586	4.263	344	488.932	5.777	143	101.023	1.334
Murcia	13	2.851	79	9	1.565	48	50	15.722	267
Navarra	6	4.066	92	8	18.535	205	52	43.935	722
País Vasco	39	43.381	749	99	163.801	2.638	224	132.554	2.476
A Ríoxa	0	0	0	7	1.966	72	13	6.393	101
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
España	532	875.885	9.950	877	1.034.920	14.987	1.570	952.636	14.818

(1) Industria farmacéutica; maquinaria de oficina e material informático; componentes electrónicos; aparatos de radio, TV e comunicacións; instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería; construción aeronáutica e espacial

(2) Correos e telecomunicacións; actividades informáticas; investigación e desenvolvemento

(3) Industria química excepto farmacia maquinaria e equipo; maquinaria e aparatos eléctricos; industria do automóbil; outro materia de transporte

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

2.4.4. Indicadores de alta tecnoloxía

Considerando a tecnoloxía como o stock de coñecementos que permite producir novos produtos e procesos, a alta tecnoloxía caracterízase por unha rápida renovación de coñecementos, moi superior a outras tecnoloxías, e polo seu grao de complexidade (que esixe un continuo esforzo en investigación e unha sólida base tecnolóxica). A efectos estatísticos, a definición de alta tecnoloxía realízase ó traveso dunha enumeración exhaustiva das ramas de actividade (enfoque sectorial) e máis dos produtos (enfoque por produtos) que se consideran nese momento de alto contido tecnolóxico. Para determina-lo listado de actividades e de produtos de alta tecnoloxía, o INE partiu dos traballos metodolóxicos desenvolvidos pola OCDE nesta materia, e da súa adaptación no ámbito europeo por parte de Eurostat.

O cadro 2.45 amosa a produción dos sectores de alta e media-alta tecnoloxía nas distintas comunidades autónomas. A participación galega no total estatal é do 4,57% no número de empresas (só tres centésimas menos que no ano anterior) e do

5'59% na cifra de negocios (un punto menos que no ano anterior). Só tres comunidades sobrepasan os 15.000 millóns de euros de cifra de negocios: Cataluña, Madrid e País Vasco; entre as tres, concentran o 60% do importe estatal.

**Producción nos sectores da alta tecnoloxía.
Por comunidades autónomas. 2001**

■ Cadro 2.45

	Número de establecementos	Cifra de negocios ⁽¹⁾
Andalucía	5.862	10.359.097
Aragón	2.130	10.593.271
Asturias	991	1.817.926
Baleares	1.156	781.711
Canarias	1.669	1.142.017
Cantabria	473	2.079.563
Cast. e León	2.310	9.975.230
Cast. A Mancha	1.522	3.206.205
Cataluña	15.127	56.828.405
C. Valenciana	6.129	12.774.125
Extremadura	702	1.010.315
Galicia	2.761	10.415.256
Madrid	12.399	39.885.218
Murcia	1.452	1.826.544
Navarra	1.171	7.247.894
País Vasco	4.254	15.843.093
A Rioxa	351	680.570
España	60.459	186.466.440

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Enquisa de empresas e Enquisa anual de servizos

A diferenciación para Galicia entre os sectores manufactureiros (de tecnoloxía alta e de tecnoloxía media-alta) e os servizos de alta tecnoloxía figura no cadro 2.46, que ofrece ademais os datos desagregados para o número de establecementos e a cifra de negocio.

Sobrancea na cifra de negocios a escasa participación relativa do sector manufactureiro de alta tecnoloxía (4,3%) en comparanza co de tecnoloxía media-alta (95'7%). Nos servizos, o apartado de correos e telecomunicacións concentra o 94% da cifra de negocios.

Os principais indicadores de I+D para os sectores de alta tecnoloxía figuran no cadro 2.47, no que se comproba que o peso relativo de Galicia no total estatal en gasto (1'9%), persoal total (2'4%) e investigadores (1,7%) están moi por baixo (ao redor da terceira parte) da proporción que a nosa comunidade supón en variables como a poboación, o PIB, a renda ou o número de empresas. Madrid, Cataluña e País Vasco concentran ao redor do 75% do total estatal nas tres variables.

■ Cadro 2.46

Número de establecementos e cifra de negocios nos sectores de alta tecnoloxía por ramas de actividade. Galicia e España. 2001

CNAE	Sectores	España		Galicia		
		Número de establecementos	Cifra de negocios ⁽¹⁾	Número de establecementos	Cifra de negocios ⁽¹⁾	Distribución cifra de negocios
A	Sectores manufactureros de tecnoloxía alta e media alta	23.513	144.216.885	1.196	7.937.149	100,0
A₁	Sectores manufactureros de tecnoloxía alta	4.324	25.936.199	183	343.357	4,3
244	Industria farmacéutica	351	9.983.952	8	160.005	2,0
30	Maquinaria de oficina e material informático	407	4.084.179	12	4.437	0,1
321	Compoñentes electrónicos	434	1.463.585	-	-	-
32-321	Aparatos de radio, TV e comunicacións	320	5.378.468	15	120.344	1,5
33	Instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería	2.743	3.189.388	144	54.668	0,7
353	Construción aeronáutica e espacial	69	1.836.627	4	3.903	0,0
A₂	Sectores manufactureros de tecnoloxía media-alta	19.189	118.280.686	1.013	7.593.792	95,7
24-244	Industria química excepto industria farmacéutica	3.114	27.729.683	124	589.029	7,4
29	Maquinaria e equipo	10.014	22.669.378	374	652.328	8,2
31	Maquinaria e aparatos eléctricos	2.843	13.926.328	140	374.816	4,7
34	Industria do automóbil	1.769	48.868.798	96	4.893.531	61,7
35-353	Outro material de transporte	1.449	5.086.499	279	1.084.088	13,7
B	Servicios de alta tecnoloxía	29.468	42.543.446	1.564	2.478.108	100,0
64	Correos e telecomunicacións	7.716	28.575.897	718	2.330.446	94,0
72	Actividades informáticas	19.058	13.171.580	717	135.295	5,5
73	Investigación e desenvolvemento	2.694	795.969	129	12.367	0,5

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Enquisa anual de servizos

Principais indicadores de I+D para os sectores de alta tecnoloxía. Por comunidades autónomas. 2001

■ Cadro 2.47

	Gasto interno ⁽¹⁾		Persoal en I+D ⁽²⁾			
	Total	%	Total persoal	%	Investigadores	%
Andalucía	96.608	3,8	1.695,5	4,7	509,5	3,4
Aragón	60.984	2,4	1.284,0	3,6	409,1	2,7
Asturias	15.052	0,6	188,4	0,5	66,6	0,4
Baleares	1.862	0,1	42,5	0,1	19,0	0,1
Canarias	29.347	1,1	254,7	0,7	127,0	0,8
Cantabria	9.065	0,4	158,8	0,4	62,0	0,4
C. León	124.562	4,9	1.254,2	3,5	808,6	5,3
C. A Mancha	18.903	0,7	323,3	0,9	162,9	1,1
Cataluña	702.060	27,4	10.584,1	29,5	3.763,7	24,8
C. Valenciana	81.704	3,2	1.836,1	5,1	666,7	4,4
Extremadura	1.031	0,1	21,8	0,1	12,0	0,1
Galicia	48.853	1,9	856,8	2,4	254,1	1,7
Madrid	921.539	36,0	10.331,0	28,8	5.238,3	34,5
Murcia	22.459	0,9	314,2	0,9	68,2	0,4
Navarra	68.293	2,7	1.039,6	2,9	395,6	2,6
País Vasco	347.946	13,6	5.518,3	15,4	2.602,5	17,1
A Ríoxa	8.054	0,3	119,7	0,3	23,7	0,2
España	2.558.322	100,0	35.824,0	100,0	15.189,5	100,0

(1) Miles de euros

(2) Equivalencia a dedicación plena (EDP)

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

No cadro 2.48 presentámo-lo valor engadido nos sectores manufactureros de tecnoloxías alta e media-alta en Galicia. O 93,4% dese valor xerouse nos sectores manufactureros de tecnoloxía media-alta (fundamentalmente na industria automobilística e na doutro material de transporte –o naval-); o 6´6% de xeración de valor engadido do sector manufacturero de tecnoloxía alta procedeu sobre todo da industria farmacéutica e da de “compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicacións”.

Cadro 2.48 Valor engadido nos sectores manufactureiros de alta e media-alta tecnoloxía. Galicia. 2001

CNAE	Sectores	Valor engadido ⁽¹⁾	Distribución do valor engadido
A	Sectores manufactureiros de tecnoloxía alta e media alta	1.458.308	100,0
A₁	Sectores manufactureiros de tecnoloxía alta	95.541	6,6
244	Industria farmacéutica	40.740	2,8
30	Maquinaria de oficina e material informático	590	0,0
32	Compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicacións	33.231	2,3
33	Instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería	18.549	1,3
353	Construción aeronáutica e espacial	2.431	0,2
A₂	Sectores manufactureiros de tecnoloxía media-alta	1.362.767	93,4
24-244	Industria química excepto industria farmacéutica	127.429	8,7
29	Maquinaria e equipo	216.261	14,8
31	Maquinaria e aparatos eléctricos	113.250	7,8
34	Industria do automóbil	611.229	41,9
35-353	Outro material de transporte	294.598	20,2

(1) En miles de euros

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Enquisa anual de servizos

Por último, no cadro 2.49 presentámo-la distribución por comunidades autónomas da poboación ocupada no conxunto da economía de cada comunidade, nos sectores de alta e media-alta tecnoloxía e máis nos tres apartados en que os desagregamos (servizos de alta tecnoloxía e sectores manufactureiros –de alta e media-alta tecnoloxía–) para permitir afondar no tema ás persoas que o desexen.

Ocupados ⁽¹⁾ nos sectores de alta tecnoloxía. Por comunidades autónomas. 2001

Cadro 2.49

	A Total sectores productivos	Sectores de alta e media-alta tecnoloxía				
		B	Sectores manufactureiros tecnoloxía alta	Sectores manufactureiros Tecnoloxía media-alta	Servicios de alta tecnoloxía	% sobre total ocupados ⁽²⁾
Andalucía	2.414,8	91,3	6,6	45,6	39,1	3,8
Aragón	471,7	57,4	3,5	45,1	8,8	12,2
Asturias	364,2	18,3	0,6	12,0	5,7	5,0
Baleares	362,2	13,2	0,9	5,3	7,0	3,6
Canarias	704,0	14,0	0,9	3,9	9,2	2,0
Cantabria	206,5	17,4	0,9	13,5	3,0	8,4
C. León	918,7	61,5	3,3	42,5	15,7	6,7
C. A Mancha	631,2	24,4	3,3	12,1	9,0	3,9
Cataluña	2.765,0	373,0	54,3	245,1	73,6	13,5
C. Valenciana	1.723,4	92,1	7,6	52,8	31,7	5,3
Extremadura	356,8	5,8	0,6	1,7	3,5	1,6
Galicia	1.062,7	61,4	3,3	45,0	13,1	5,8
Madrid	2.258,8	306,0	60,4	80,8	164,8	13,5
Murcia	438,5	15,4	0,8	9,1	5,5	3,5
Navarra	237,6	32,3	0,6	27,9	3,8	13,6
País Vasco	872,3	105,1	9,6	72,2	23,3	12,0
A Rioxa	110,1	6,3	0,7	4,3	1,3	5,7
Ceuta e Melilla	46,9	0,5	0,1	0,0	0,4	1,1
España	15.945,6	1.295,2	158,0	718,8	418,3	8,1

(2) B/A*100

Fonte: INE, EPA (media anual)

(1) En miles de persoas (agás a última columna)

2.5. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

A raíz da promulgación do Real decreto-Lei 5/1995, do 16 de xuño, a industria pública española nucleada neses momentos en torno ó Instituto Nacional de Industria (INI) e o Instituto Nacional de Hidrocarburos (INH) reestructúrase, agrupándose en dous entes as distintas empresas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía:

■ A Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI), á que se lle asignan as participacións dos grupos Teneo, SA e Repsol, SA, rexida polo dereito privado, sen aval do Estado, e que goza do beneficio da consolidación fiscal nas operacións de endebedamento; ten, ademais, como unha das súas principais obrigacións a de amortizar a débeda do ex-INI, vía dividendos, endebedamento e desinvestimentos.

■ A Axencia Industrial do Estado (AIE), á que se adxudica, polo seu valor contable, a carteira de titularidade directa, maioritaria, igualitaria ou minoritaria das entidades mercantís, suxeitas a plans de reestructuración ou reconversión industrial. A esta axencia non se lle concede ningunha capacidade de endebedamento e carece do beneficio de consolidación fiscal, se ben as empresas en reconversión serán as únicas que poidan percibir aportacións do Estado.

O 28 de xuño de 1996 o goberno aprobou o “programa de modernización do sector público empresarial do Estado”, que diseña un plan de privatizacións de empresas públicas, que afondando na política de alleación de activos patrimoniais públicos que xa viña desenvolvéndose anteriormente, contempla a venda das empresas públicas rendibles, incluídas as dependentes do Ministerio de Economía e Facenda.

No trienio 1996-1999 producíronse operacións privatizadoras en empresas públicas industriais e de servizos con implantación en Galicia: Argentaria, Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Auxini, ENDESA, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, INESPAL, Santa Bárbara, Indra ou Red Eléctrica, e en 2000 e os primeiros meses de 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE, ás que seguirá Autopistas del Atlántico no 2002, quedándose o Estado co control daquelas que poden ter problemas para privatizarse por cuestións sociais ou estratéxicas, aínda que non se descarta o seu pase a mans privadas, como as da División Naval e Bazán agrupadas no novo grupo Izar.

En todo caso, o que si é certo é que o cadro da empresa pública en España, e polo tanto en Galicia, experimentou un importante cambio nestes últimos anos, especialmente a partir de 1997-1998, diminuíndo substancialmente as empresas participadas polo Estado, quedando reducido a un pequeno grupo con capital público, formado polas que arrastran un déficit empresarial considerable.

O Decreto-lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI, facendo esta fronte ó paulatino equilibrio financeiro do sector; cunha aportación de recursos de 900.000 millóns de pesetas -resultante das privatizacións- durante os dous primeiros anos e desvinculando o mantemento das empresas públicas dos Orzamentos Xerais do Estado, cun efecto importante na redución do déficit público para o cumprimento dos criterios de Maastricht.

A SEPI é polo tanto a sociedade estatal que agrupa na actualidade ás empresas públicas industriais, acollendo tamén algunha das empresas que pertencían á Dirección Xeral de Patrimonio, tales como Efe, ALYCESA, CETARSA, Transmediterránea, EMGRISA, ENAUSA -matriz de Autopistas del Atlántico-, EXPASA, MAYASA e a Sociedade Estatal de Participacións Patrimoniais, coa intención na maioría dos casos de prepara-la súa futura privatización.

No anexo deste informe contémpanse os datos de investimentos e persoal dos entes públicos e sociedades estatais en Galicia, clasificados de acordo coa distribución que establece a Lei de orzamentos xerais do Estado.

As características e tendencias que apuntabamos en anteriores informes, con respecto ós investimentos e ó cadro de persoal das empresas públicas dependentes do ex Ministerio de Industria e Enerxía -hoxe do de Facenda-, e que se agrupan na SEPI continúan en 2003; como se reflicte nos cadros 17 e 18 do anexo, quedando reducidas na súa vertente industrial a Izar xa que as restantes son empresas doutros sectores produtivos.

Os investimentos da SEPI representan un montante total de 57 millóns 29 mil euros (cadro A.17)- dos que a contía maior 30 millóns de euros é a correspondente á empresa Sepides filial da Sepi en actuacións no marco do Plan Galicia que ten como obxectivo impulsar o desenvolvemento económico de Galicia mediante o apoio e promoción de proxectos empresariais privados que xeren riqueza nas zonas afectadas polo vertido do Prestige, seguida da inversión en Izar: algo máis de 25 millóns de euros. Cabe salientar a continua privatización das empresas, cun enorme descenso con respecto a anos anteriores ó deixar de computarse, xa en 1997, as inversións de Endesa e do grupo Repsol -preto de 9.611 millóns de pta en 1997- que foron as empresas industriais con maior capacidade inversora en Galicia, privatizándose ENA que con 45 millóns 670 mil euros de inversión en 2002 privada constituía a empresa pública que maior volume de recursos inverteu no pasado ano en Galicia.

Os efectivos de persoal das empresas públicas en Galicia, agrupadas na SEPI, ascenden a 5.125 fronte os 4.177 en 2002 (cadro A.18). O aumento do emprego público industrial prodúcese con respecto ó ano anterior pola adición do grupo Tragsa. A provincia da Coruña, con 4.714 empregados, concentra o volume máis importante, o persoal das outras tres provincias galegas proceden precisamente deste último grupo citado.

As empresas públicas industriais con sede en Galicia experimentan unha diminución apreciable de traballadores nestes dez últimos anos, pasándose, no seu conxunto, de 14.067 traballadores en 1993 ós 5.125 do ano que analizamos. O novo grupo Izar con 3.820 empregados é o que absorbe un maior número de man de obra.

2.6. Política industrial. A aportación das administracións públicas

Examinaremos, dentro deste apartado, o conxunto das intervencións máis importantes das distintas administracións públicas no ámbito industrial e empresarial, co obxecto de ter unha visión de carácter xeral das principais liñas de actuación que marcan as políticas públicas en Galicia.

Hai que ter, non obstante, moi en conta que a política macroeconómica ten un papel decisivo sobre a actividade industrial: o control da inflación, a redución do déficit público e a estabilidade monetaria constitúen factores fundamentais para a incentiación e boa marcha das industrias e, xunto co investimento público e o impulso das reformas estruturais, inciden dunha maneira decisiva no comportamento empresarial.

2.6.1. As actuacións da UE

O Cumio de Maastricht de 7 de febreiro de 1992, coa reforma do artigo 130 do Tratado da UE, marca o inicio da nova estratexia en materia industrial e de emprego previndo un marco de relacións entre administracións públicas rexido polo principio de subsidiaridade, a potenciación da instrumentación de accións de I+D, políticas de infraestruturas a escala europea, formación profesional e incluso a posibilidade de utilización de medidas específicas, a aprobar por unanimidade, destinadas a acelerar a adaptación da industria ós cambios estruturais, creando un contorno favorable á iniciativa, desenvolvemento e cooperación entre as empresas, e a favorecer unha explotación do potencial industrial das políticas de innovación e desenvolvemento tecnolóxico.

O Tratado de Amsterdam de 17 de xuño de 1997 inclúe no Tratado Constitutivo da Unión Europea un capítulo sobre emprego, en paralelo ás disposicións relativas á Unión Económica e Monetaria. Cada país continúa a ser dono da súa política, pero a situará no contexto dunha estratexia coordinada de toda a comunidade. O Tratado fixa para os gobernos da Unión o compromiso de:

- Orientar as súas políticas de emprego en consonancia coa política económica da comunidade.

- Promover unha man de obra cualificada con poder de adaptación, así como mercados de traballo que poidan reaccionar axiña ante os cambios económicos.

Así mesmo, crea un sistema de vixilancia multilateral das políticas de emprego nacionais, e un Comité de Emprego que asistirá ás institucións neste traballo.

A estratexia coordinada para o emprego levarase á práctica do seguinte xeito:

En primeiro lugar, os xefes de Estado e de Goberno examinarán a situación do emprego.

O Consello, por maioría cualificada, a proposta da Comisión e previa consulta ó Parlamento Europeo, ó Comité Económico e Social, e ó Comité das Rexións, elaborará as liñas directrices para os estados membros.

Ó final do ano, o Consello examinará a aplicación das liñas directrices e, se o estima oportuno, formulará recomendacións para os estados membros.

O Consello e a Comisión remitirán un informe anual conxunto ós xefes de Estado e de Goberno, que examinarán as novas orientacións a seguir.

Finalmente, prevense medidas de estímulo para financiamento de proxectos piloto en temas de emprego.

Transcorridos dous anos con ocasión do Cume de Lisboa –marzo de 2000- valórouse positivamente o proceso iniciado en Amsterdam, e acolleuse como obxectivo prioritario a loita contra o desemprego, marcándose como meta conseguirlo pleno emprego na Unión Europea para o 2010, combinando para isto reformas estruturais ambiciosas coa potenciación das novas tecnoloxías, facendo especial fincapé no acceso das escolas a Internet e a formación a curto prazo do profesorado nas novas tecnoloxías.

A pesar do descenso da actividade económica como consecuencia dos atentados do 11 de setembro de 2001, no Consello da Unión Europea de Sevilla -21 e 22 de xuño de 2002- apóstase pola reactivación do crecemento, reafírmase na adhesión do Pacto de Estabilidade e Crecemento e o saneamento das finanzas públicas e mantéñense en vigor os obxectivos estratéxicos alcanzados en Lisboa. Así mesmo, tanto no Cumio de Copenhague de decembro de 2002, que aproba a ampliación a 25 estados para o 1 de maio de 2004, como o Consello de Bruxelas do 20 e 21 de marzo de 2003 ratifican cunha serie de orientacións e medidas específicas os obxectivos de Lisboa.

A incorporación de 10 novos países a partir de maio de 2004 á Unión Europea, todos eles con rendas per cápita inferiores á española e moi lonxe da media da Unión, levará aparelladas importantes repercusións para países que como España son beneficiarios netos e en moi ampla medida das axudas e fondos estruturais europeos.

As actuacións da UE en Galicia –catalogada como rexión obxectivo nº 1- lévanse a cabo a través do transvase de importantes cantidades de diñeiro para o desenvolvemento rexional, das que a maioría dedícanse a infraestruturas de carácter básico; ditas cantidades canalízanse a través dos chamados fondos estruturais para a redución dos desequilibrios rexionais: o Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER); o Fondo Social Europeo (FSE); o Fondo Europeo de Orientación e Garantía Agrícola (FEOGA); e o Instrumento para Financiamento e Organización da Pesca (IFOP). Xunto a eles, e creado no Tratado de Maastricht para os estados membros que non superan o 90% da media comunitaria do PIB por habitante (Irlanda, Grecia, Portugal e España), o Fondo de Cohesión financia proxectos de infraestrutura de transporte e medio ambiente.

Marco de Apoio Comunitario de Galicia para o período 2000-2006

O período de programación, actualmente en curso: o marco orzamentario para o período 2000-2006 foi aprobado nas grandes cifras para o conxunto da Unión, pola Comisión no Cume de Berlín en marzo de 1999 consagrando o criterio do emprego como un dos básicos para o reparto de recursos e incluíndo fondos específicos “instrumentos de preadhesión” para os países que teñen prevista a súa entrada na UE. Tras intentos dalgúns membros para a súa abolición, mantívose o Fondo de Cohesión, pero endurecéndose os seus controis; en concreto, os beneficiarios que accederon ó euro perderano instantaneamente se incumpren o pacto de

estabilidade, incorrendo nun déficit superior ó tres por cento do PIB fixado no Tratado de Maastricht.

A Galicia como Marco de Apoio Comunitario (MCA) correspóndelle para o período 2000-2006 a cantidade de 5.407,7 millóns de euros –899.766 millóns de pta- o 13,7% do total do financiamento comunitario para as rexións obxectivo nº I de España.

Programa Operativo Integrado de Galicia 2000-2006

No cadro 2.50 explíctase por axente xestor e medida o grao de execución do **programa operativo integrado de Galicia 2000-2006** a 31 de decembro de 2003. Do total programado para todo o período: 5.321 millóns de euros, cunha subvención prevista de algo máis de 3.581 millóns executouse a 31-12-2003 preto de 2.190 millóns de euros que representa un 41,15% do total. O eixe nº 6: Redes de transporte e enerxía financiada polo Feder con máis de 1.480 millóns de euros é o de maior contía económica, nel intégranse as partidas correspondentes a estradas, autoestradas, ferrocarrís, portos, aeroportos, redes de enerxía etc.; ó fin de 2003 o gasto executado elévase a máis de 952 millóns de euros que se corresponden co 39.37 % do total do previsto neste eixe. Como pode apreciarse o subeixe de autoestradas estaba xa practicamente ó 100% a 31-12-2003, mentres que os subeixes de sistemas de transporte multimodais, redes de enerxía e portos tiñan unha execución baixa que en ningún deles chegaba ó 30%.

O eixe nº 3: Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos é o seguinte en importancia económica cunha dotación total do programa de preto de 837 millóns de euros, dos que se executaron ó fin de 2003 algo máis de 342 millóns 375 mil euros, que representa o 40.91%. Como pode apreciarse comprende actuacións de abastecemento de augas, saneamento e depuración de augas residuais, xestión de residuos urbanos, etc.; o subeixe de vixilancia, control e redución da contaminación ambiental é o que unha maior porcentaxe de execución acada neste eixe.

Os eixes 41 e 42: Reforzo da educación técnico-profesional; inserción e reinserción ocupacional dos desempregados acadan un grao de execución superior cada un deles ó 54%, mentres que os correspondentes a Asistencia Técnica (9) e Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo (eixe nº 1) non chegan cada un deles ó 30%.

Fóra do Marco Comunitario de Apoio a Comunidade Galega percibe tamén financiamento das **iniciativas comunitarias**:

- Interreg III financiado polo FEDER, contempla accións no ámbito da cooperación transfronteiriza, cunha dotación prevista nos anos 2000 a 2006 para o subprograma Galicia/Norte de Portugal de 276,9 millóns de euros –46.072 millóns de pta-.
- Urban II financiado polo FEDER está destinado á revitalización das cidades e barrios urbanos degradados, afectará soamente a Ourense (casco histórico).
- Equal financiado polo FSE, previsto para promover novos métodos de loita contra as discriminacións e desigualdades en relación co mercado de traballo.
- Leader financiado polo FEOGA, destinado a promover o desenvolvemento rural.

Cadro 2.50

Grao de execución do Programa Operativo de Galicia a 31-12-2003

Beneficiario/ Medida	Programado 2000-2006	Axuda	Executado a 31/12/2003	%
1.1 Apoio a empresas industriais, comerciais e de servizos (FEDER)	199.362.381,00	149.521.785,00	51.681.702,09	25,92
1.2 Mellora da transformación e comercialización dos produtos agrícolas (FEOGA-O)	206.543.763,00	154.907.822,00	66.177.024,61	32,04
1.3 Provisión e adecuación de espazos productivos e de servizos ás empresas (FEDER)	78.030.009,00	47.364.565,00	20.154.533,37	25,83
1.7 Promoción do capital organizativo das empresas (FEDER)	10.560.000,00	7.920.000,00	1.152.543,42	10,91
1.8 Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego (FSE)	20.089.833,00	15.067.374,00	6.807.985,95	33,89
Total eixe: 1 Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo	514.585.986,00	374.781.546,00	145.973.789,44	28,37
2.1 Apoiar invest. en capital humano ámbito da invest., ciencia e tecnol. e transf. (FSE)	32.701.460,00	24.526.095,00	16.075.748,56	49,16
2.2 Proxectos de investigación, innovación e desenvolvemento tecnolóxico (FEDER)	48.986.661,00	36.739.996,00	22.698.139,33	46,34
2.3 Equipamento científico-tecnolóxico (FEDER)	3.453.337,00	2.590.002,00	3.391.815,73	98,22
2.5 Centros públicos de investigación e centros tecnolóxicos (FEDER)	12.040.004,00	9.030.003,00	10.091.549,78	83,82
2.6 Grandes instalacións (FEDER)	13.880.001,00	10.410.001,00	10.019.281,61	72,19
2.7 Sociedade da información (FEDER)	71.168.808,00	53.376.603,00	28.749.010,09	40,40
Total eixe: 2 Soc. do coñecemento (I+D, sociedade da información)	182.230.271,00	136.672.700,00	91.025.545,10	49,95
3.1 Abastecemento de auga á poboación e ás actividades económicas (FEDER)	70.557.259,00	49.390.081,00	26.779.951,58	37,95
3.2 Mellora da eficacia das infraestruturas existentes e da utilización da auga (FEDER)	10.218.769,00	7.664.077,00	1.280.382,62	12,53
3.3 Saneamento e depuración de augas residuais (FEDER)	197.784.043,00	158.227.234,00	67.050.089,64	33,90
3.4 Xestión integral dos residuos urbanos e industriais tratados (FEDER)	15.362.499,00	12.289.999,00	791.969,18	5,16
3.5 Actuacións medioambientais en costas (FEDER)	86.021.962,00	64.516.472,00	86.021.962,00	100,00
3.6 Protección e rexeneración do contorno natural (FEDER)	143.396.433,00	107.547.325,00	37.880.410,35	26,42
3.7 Vixilancia, control e redución da contaminación ambiental (FEDER)	6.733.330,00	5.049.998,00	3.358.635,66	49,88
3.8 Rexeneración de solos e de espazos (FEDER)	4.586.668,00	3.440.001,00	1.895.384,81	41,32
3.9 Silvicultura (FEOGA-O)	116.149.398,00	75.497.109,00	49.450.344,06	42,57
3.10 Accións medioambientais derivadas da conservación da paisaxe e a economía agraria (FEOGA-O)	186.045.540,00	120.929.598,00	67.866.304,52	36,48
Total eixe: 3 Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos	836.855.901,00	604.551.894,00	342.375.434,42	40,91
41.1 Construción, reforma e equipamento de centros educativos e de formación (FEDER)	82.745.722,00	57.922.005,00	49.847.458,80	60,24
41.12 Fomentar acceso de todos ensino FP e extensión, na FP base e na FP específica (FSE)	173.371.197,00	112.691.278,00	104.361.352,83	60,20
41.13 Desenvolver novas modalidades de oferta en FP inicial/regrada (FSE)	15.753.491,00	10.239.769,00	8.360.093,72	53,07
41.14 Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP (FSE)	23.185.884,00	15.070.824,00	8.490.425,97	36,62
41.15 Proporc. Alternat. Educac. enfocadas ó mercado de traballo ás persoas que non superen o ensino obrigat. (FSE)	24.915.372,00	18.686.529,00	16.965.156,65	68,09
Total eixe: 41 Reforzo da educación técnico-profesional	319.971.666,00	214.610.405,00	188.024.487,97	58,76
42.6 Ofrecer aos desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral (FSE)	78.594.845,00	55.016.392,00	41.549.604,62	52,87
42.7 Combater paro prolong. mediante accións de reinsert. laboral desempreg. longa duración (FSE)	6.023.237,00	4.216.266,00	3.359.514,76	55,78
42.8 Ofrecer vías de inserción profesional aos xoves (FSE)	39.234.646,00	27.464.253,00	22.221.626,14	56,64
Total eixe: 42 Inserción e reinsertión ocupacional dos desempregados	123.852.728,00	86.696.911,00	67.130.745,52	54,20
43.2 Asegurar a actualización do nivel de competencias dos traballadores (FSE)	19.391.011,00	14.543.259,00	5.362.805,88	27,66
43.3 Soster a consolidación do emprego existente (FSE)	49.703.605,00	37.277.704,00	26.656.571,97	53,63
Total eixe: 43 Reforzo na estabilidade no emprego	69.094.616,00	51.820.963,00	32.019.377,85	46,34
44.10 Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral (FSE)	7.340.265,00	5.505.199,00	3.555.056,03	48,43
44.11 Propoñer oportunidades de integrac. ós colectivos en risco de exclus. do merc. de traballo (FSE)	33.971.862,00	25.478.897,00	14.354.841,46	42,26
Total eixe: 44 Integración mercado traballo persoas con dificultades	41.312.127,00	30.984.096,00	17.909.897,49	43,35
45.16 Mellorar a empregabilidade das mulleres (FSE)	17.601.930,00	14.081.544,00	5.866.418,99	33,33
45.17 Fomentar a actividade empresarial das mulleres (FSE)	12.433.786,00	9.947.028,00	3.226.300,85	25,95
45.18 Combater segregac. horizontal e vertical e a discrimin. salarial e favorec. Conciliac. vida famil. e labor (FSE)	4.629.726,00	3.703.780,00	1.456.263,96	31,45
Total eixe: 45 Partic. Mulleres no mercado traballo	34.665.442,00	27.732.352,00	10.548.983,80	30,43
5.1 Rehabilitación e equipamento de zonas urbanas (FEDER)	1.647.287,00	1.235.465,00	1.576.766,55	95,72
5.2 Mellora dos sistemas de transportes urbanos (FEDER)	9.590.959,00	7.193.219,00	4.116.323,13	42,92
5.3 Infraestrutura e equipamentos colectivos en municipios menores de 20.000 habitantes (FEDER)	52.442.103,00	39.331.577,00	29.156.288,97	55,60
5.6 Apoio ás iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego (FSE)	18.363.040,00	13.772.280,00	6.522.829,16	35,52
5.7 Infraestruturas turísticas e culturais (FEDER)	24.426.901,00	18.320.175,00	14.295.143,60	58,52
5.8 Conservación e rehabilitación do patrimonio histórico-artístico e cultura (FEDER)	76.034.393,00	49.422.353,00	29.210.112,07	38,42
5.9 Infraestruturas e equipamentos sociais e sanitarios (FEDER)	74.564.951,00	55.923.714,00	71.843.871,24	96,35
Total eixe: 5 Desenvolvemento local e urbano	257.069.634,00	185.198.783,00	156.721.334,72	60,96
6.1 Estradas e autovías (FEDER)	996.392.787,00	697.474.952,00	374.579.119,44	37,59
6.2 Autoestradas (FEDER)	93.992.120,00	51.695.666,00	93.992.119,11	100,00
6.3 Ferrocarrís (FEDER)	742.667.076,00	442.161.000,00	306.513.818,43	41,27
6.4 Portos (FEDER)	305.979.600,00	157.614.780,00	79.031.781,12	25,83
6.5 Aeroportos (FEDER)	26.770.000,00	13.385.000,00	15.913.404,74	59,44
6.6 Sistemas de transportes multimodais e centros de transporte (FEDER)	13.078.581,00	7.193.219,00	2.742.356,83	20,97
6.8 Redes de distribución de enerxía (FEDER)	210.676.831,00	94.804.573,00	56.331.917,64	26,74
6.9 Enerxías renovables, eficacia e aforro enerxét. agás actuac. contempl. na medida 6-10 (FEDER)	29.549.872,00	16.252.429,00	23.203.788,30	78,52
Total eixe: 6 Redes de transporte e enerxía	2.419.106.867,00	1.480.581.619,00	952.308.305,61	39,37
7.2 Desenvolvemento e mellora das infraestruturas de apoio (FEOGA-O)	159.326.245,00	119.494.684,00	92.558.613,82	58,09
7.5 Desenvolvemento endógeno de zonas rurais, relativo ás actividades agrarias (FEOGA-O)	55.680.594,00	37.306.000,00	616.535,36	1,11
7.7 Formación agraria en territor., colectivos e contidos que non queden cubert. nos progr. FSE (FEOGA-O)	9.630.405,00	7.222.805,00	3.458.903,57	35,92
7.8 Prestac. de servizos ás explot. agrarias, comercializ. produt. agrarios de calidade e enxeñ. fin. (FEOGA-O)	285.909.477,00	214.432.107,00	87.820.638,22	30,72
Total eixe: 7 Agricultura e desenvolvemento rural	510.546.721,00	378.455.596,00	184.454.690,97	36,13
9.1 Asistencia técnica FEDER	4.562.502,00	3.650.001,00	903.840,81	19,81
9.2 Asistencia técnica FSE	2.488.741,00	1.990.992,00	3.685,80	0,15
9.3 Asistencia técnica FEOGA-O	4.704.001,00	3.528.000,00	915,59	0,02
Total eixe: 9 Asistencia técnica	11.755.244,00	9.168.993,00	908.442,20	7,73
Total	5.321.047.203,00	3.581.255.858,00	2.189.401.035,09	41,15

Datos en miles de euros
Fonte: Ministerio de Economía

Independente así mesmo do MCA, a través do **Fondo de Cohesión** fináncianse proxectos de infraestruturas de transporte e medioambientais. No cadro 2.51 contéplanse as accións executadas en Galicia ata 2000, durante os cinco primeiros anos de vixencia do Fondo, no 2.52 o correspondente ó ano 2001, no 2.53 o referente ó 2002 e no 2.54 as accións de 2003. Polo que respecta ó cadro 2-51 obsérvase un descenso anual no montante total das axudas ata 1999, que pasan de máis de 688 millóns de euros en 1996 a preto de 182 millóns de euros en 1997, 166,9 en 1998, ano en que deixan de financiarse as iniciativas de reforestación e loita contra a erosión nas concas hidrográficas e a só 92,9 millóns en 1999, en que rematan o financiamento da autovía das Rías Baixas, o saneamento integral da Ría de Vigo, as actuacións na rede de saneamento da citada cidade e inclúense só dúas accións: a rehabilitación ambiental do borde marítimo na ría de Ferrol e o financiamento da empresa pública galega Sociedade Galega de Medio Ambiente (SOGAMA) para a xestión de residuos sólidos iniciada en 1998. Pola contra en 2000 volve a subir a axuda do fondo e o seu importe destínase ó financiamento de accións de saneamento e depuración de concas hidrográficas e de núcleos urbanos –Lugo e Ourense- ou ás actuacións de xestión e tratamento e eliminación de residuos no conxunto de Galicia e na Coruña.

■ Cadro 2.51

Fondo de cohesión. Investimentos financiados a executar en Galicia. 1996-2000

Grupos de proxectos	Admon executora	Investimento financiado					Axuda con cargo á dotación anual				
		1996	1997	1998	1999	2000	1996	1997	1998	1999	2000
Saneamento integral da Ría de Vigo	Autonómica	83.372,40	19.268,45	38.182,30	-	-	14.727,20	15.414,76	30.545,84	-	-
Reforestación e loita contra a erosión na Conca Hidrográfica do Norte	Autonómica	10.030,11	5.139,45	-	-	-	7.502,55	4.111,56	-	-	-
Reforestación e loita contra a erosión na Conca Hidrográfica do Norte	Central	1.575,48	1.898,07	-	-	-	1.178,46	1.518,46	-	-	-
Reforestación e loita contra a erosión na Conca Hidrográfica do Douro	Autonómica	-	108,19	-	-	-	-	91,95	-	-	-
Reforestación e loita contra a erosión na Conca Hidrográfica do Douro	Central	-	591,88	-	-	-	-	503,10	-	-	-
Acondicionamentos na Costa	Central	3.676,53	-	-	-	-	3.125,05	-	-	-	-
Autovía Rías Baixas	Central	574.535,42	153.403,89	57.510,80	-	-	177.541,90	130.393,31	48.884,18	-	-
Actuacións nas redes transeuropeas convencionais e de transporte combinado	Central	15.043,33	1.326,70	-	-	-	1.753,56	1.127,69	-	-	-
Actuacións na rede de saneamento de Vigo	Autonómica	-	-	31.553,14	-	-	-	-	25.242,51	-	-
Xestión de Residuos Sólidos Urbanos (SOGAMA)	Emp. Pública Aut.	-	-	39.633,02	82.395,90	-	-	-	33.688,12	38.437,69	-
Rehabilitación ambiental do borde marítimo na Ría de Ferrol	Central	-	-	-	10.517,71	-	-	-	-	8.940,06	-
Actuacións para a xestión de residuos na Comunidade Autónoma	Autonómica	-	-	-	-	28.310,00	-	-	-	-	22.648,00
Saneamento e depuración da Conca Hidrográfica do Norte I	Autonómica	-	-	-	-	18.030,00	-	-	-	-	14.424,00
Saneamento e depuración da Conca do río Louro	Central	-	-	-	-	87.275,00	-	-	-	-	74.183,75
Saneamento e Depuración en Lugo e Ourense	Central	-	-	-	-	33.555,00	-	-	-	-	28.521,75
Tratamento e eliminación de residuos sólidos na Coruña	Local	-	-	-	-	15.339,48	-	-	-	-	12.271,59
Actuacións para a xestión de residuos en Ourense	Local	-	-	-	-	1.210,10	-	-	-	-	968,08
Total		688.233,27	181.736,62	166.879,26	92.913,61	183.719,59	205.828,72	153.160,82	138.360,65	47.377,74	153.017,16

Elaboración propia

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía

No ano 2001 (cadro 2.52) diminúe significativamente a contía da axuda aprobada- 61.156.867 euros -10.175.646.473 pta- as aportacións configúranse, en dúas vertentes: as dirixidas a Administración Autonómica e as que financian proxectos da Administración Local, destacando pola súa contía económica o de clausura de vertedoiros de residuos sólidos urbanos de carácter autonómico por un importe no 2001 de máis de 11 millóns 452 mil euros e a implantación de infraestructura de saneamento nas concas vertentes das parroquias do rural de Vigo no eido local de 9.824.832 euros.

■ Cadro 2.52

Fondos de Cohesión. Proxectos aprobados en 2001 a executar en Galicia. 2000-2006

Grupos de Proxectos	Administración executora	Coste	Axuda Aprobada	Compromiso 2001
Ampliación e acondicionamento rede de colectores no Porto da Coruña	Autonómica	3.144,16	2.515,33	2.012,26
Ampliación e mellora rede de colectores en Ponte da Pedra. A Coruña	Autonómica	1.633,80	1.307,04	1.045,63
Clausura de vertederos de R.S.U.	Autonómica	17.894,79	14.315,83	11.452,67
Colector do borde litoral e mellora de bombeos existentes. Arteixo	Autonómica	5.594,03	4.475,22	3.580,18
Colectores da marxe do río Valiñas 1ª fase. Culleredo	Autonómica	568,28	454,62	363,70
Creación de puntos limpios	Autonómica	4.351,30	3.481,05	2.784,84
Creación de vertederos de residuos de construción e demolición	Autonómica	3.077,17	2.461,74	1.969,39
Limpeza de puntos de vertido incontrolado	Autonómica	946,76	757,41	605,93
Mellora de bombeos existentes e de nova construción en Cambre, Culleredo e Oleiros	Autonómica	7.642,67	6.114,14	4.891,31
Nova canalización do río Mesoiro e rede de colectores. A Coruña	Autonómica	3.691,63	2.953,30	2.362,64
Reforma e mellora no saneamento de San Roque. A Coruña	Autonómica	2.171,60	1.737,28	1.389,82
Total Administración Autonómica		50.716,19	40.572,96	32.458,37
Cinturón arterial de abastecemento de auga potable. Santiago de Compostela	Local	1.829,00	1.463,20	1.170,56
Implantación de infraestrutura de saneamento nas concas vertentes das parroquias do rural de Vigo (Coruxo, Matamá, Lavadores, Comesaña, Feixo, Bembrive e S. Miguel de Oia)	Local	15.351,30	12.281,04	9.824,83
Melloras na alta da rede de abastecemento de Palmés (Ourense)	Local	5.596,00	4.476,80	3.581,44
Plan de mellora e saneamento da vertente sur da rai de Arousa, Salnés 2ª fase (Pontevedra)	Local	6.528,00	5.222,40	4.177,92
Plan de recollida selectiva de residuos urbanos na provincia de Ourense	Local	7.374,42	5.899,53	4.719,63
Proxecto complementario do Plan de Cestión de R.S.U. da Mancomunidade de Barbanza: selado e eliminación de vertederos incontrolados e complementos ó complexo medioambiental (A Coruña)	Local	1.871,25	1.497,00	1.197,60
Proxecto para a conservación, protección e mellora da calidade medioambiental coa dotación de infraestruturas de abastecemento e saneamento en barrios perimetrais da cidade e núcleos rurais do municipio de Lugo	Local	1.640,94	1.312,75	1.050,20
Proxecto para a dotación de infraestruturas de saneamento e abastecemento no entorno do río Miño: Polígono da Tolda. Lugo	Local	1.005,04	804,04	643,23
Proxecto para a dotación de infraestruturas de saneamento e abastecemento no recinto histórico de Lugo e viales perimetrais	Local	2.820,28	2.256,22	1.804,98
Recollida selectiva de R.S.U. no barrio histórico de Ferrol	Local	825,18	660,14	528,11
Total Administración Local		44.841,41	35.873,13	28.698,50
Total		95.557,60	76.446,09	61.156,87

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Importe en miles de euros

O cadro 2.53 reflicte a aportación do Fondo de Cohesión no ano 2002 que con 23,6 millóns de euros constitúe a asignación máis cativa desde a súa implantación. As axudas van dirixidas todas elas a accións e proxectos de medio ambiente, dunha banda para o saneamento de cidades –Lugo, Ourense e Ferrol-, a cargo da Confederación Hidrográfica do Norte e doutra para a creación de puntos limpos, contedores subterráneos e creación, peche e limpeza de vertedoiros a realizar pola comunidade autónoma.

■ Cadro 2.53

Fondo de Cohesión proxectos aprobados. Galicia. 2002

Grupo de proxectos	Administración-Organismo	Coste elegible	Axuda
Mellora do saneamento de Ourense (1ª fase)	Central- C.H. Del Norte	432.400	367.540
Mellora do saneamento de Lugo (1ª fase)	Central- C.H. Del Norte	625.300	531.505
Saneamento de Ferrol (1ª fase)	Central- C.H. Del Norte	979.170	832.294
Creación puntos limpos e conten. Subterráneos	Xunta de Galicia	12.287.490	9.829.992
Creación vertederos residuos construción	Xunta de Galicia	3.455.820	2.764.656
Limpeza de puntos de vertido incontrolado	Xunta de Galicia	961.619	769.295
Clausura de vertidos de resd. sólidos urbanos	Xunta de Galicia	10.639.947	8.511.958
Total		29.381.746	23.607.240

En euros

Elaboración propia

Fonte : Ministerio de Economía

En 2003 (cadro 2.54) o fondo de cohesión experimenta unha importante subida con respecto ó ano precedente. Os proxectos aprobados no ámbito das tres administracións nacionais son de accións referentes ó medio ambiente, destacando pola súa contía económica as correspondentes á estación depuradora de augas residuais de Bens (A Coruña) por importe de preto de 81 millóns de euros, as subvencións para os colectores xerais do río Miño en Lugo por máis de 40 millóns de euros e a axuda para os traballos técnicos para implementacións de solucións das consecuencias da catástrofe do Prestige por valor de 27 millóns 115 mil euros.

■ Cadro 2.54

**Fondos de Cohesión 2000-2006. Proxectos aprobados en 2003
a executar na Comunidade Autónoma de Galicia**

Grupos de Proxectos	Administración executora	Coste elexible	Axuda Aprobada
Rede de colectores secundarios no Concello de Oleiros	Autonómica	3.818.190	3.054.552
Rede de colectores secundarios e prantas depuradoras no Concello de Culleredo	Autonómica	4.600.453	3.680.362
Rede de colectores secundarios e prantas depuradoras no Concello de Cambre	Autonómica	3.905.108	3.124.086
Rede de colectores secundarios no Concello de Arteixo	Autonómica	6.227.064	4.981.651
Nova canalización do río Mesoiro (Concello da Coruña)	Autonómica	12.292.709	9.834.167
Colector da marxe do río Mero (Concello de Cambre)	Autonómica	1.775.614	1.420.491
Colector da marxe do río Valiñas 2ª fase (Concello de Culleredo)	Autonómica	290.863	232.690
Total Administración Autonómica		32.910.001	26.327.999
Colector de saneamento. Conca do río Inxerto. Ferrol	Local	1.260.670	1.008.536
Total Administración Local		1.260.670	1.008.536
Colectores xerais do río Miño en Lugo. Tramo Nacional VI	Central	23.439.472	19.923.551
Colectores xerais do río Miño en Lugo. Tramo Nacional VI EDAR	Central	16.828.339	14.304.088
Estación depuradora de augas residuais de Bens (A Coruña)	Central	94.959.912	80.715.925
Traballos técnicos preparatorios para a implementación das solucións presentadas informe elaborado polo comité científico para o Prestige	Central	31.900.000	27.115.000
AT elaboración proxecto abastecemento a Ourense	Central	1.351.448	1.148.731
AT elaboración proxecto abastecemento a Lugo	Central	881.379	749.172
Total Administración Central		169.360.550	143.956.467
Total		203.531.221	171.293.002

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Importe en miles de euros

Visto desde a perspectiva dos oito anos, a maior parte das subvencións foron para as actuacións de transporte –diversos tramos de autovía das Rías Baixas con máis de 59.000 millóns de pesetas -354,60 millóns de euros- nas tres anualidades-. Nos últimos anos acrecentáronse as subvencións correspondentes a medio ambiente; ademais da de SOGAMA por un importe bianual de 12 mil millóns de pesetas -72,12 millóns de euros- e o do conxunto da comunidade autónoma de preto de 30 millóns de euros en 2000, deben reseñarse: o saneamento do río Louro cunha cantidade de máis de 72 millóns no ano 2000, a reseñada da estación depuradora de Bens na Coruña en 2003 por preto de 81 millóns, o saneamento da Ría de Vigo, cun montante de máis de 60 millóns de euros en tres anos; o saneamento de Lugo e Ourense con preto de 30 millóns de euros; a reforestación e loita contra a erosión, en diversos lugares da comunidade autónoma, en case 15 millóns, e as dos anos 2001 e 2002 dirixidas a creación de puntos limpos e peche de vertedoiros.

No cadro 2.55 agrúpanse as aportacións do **FEOGA**, que financia accións tendentes á adaptación dos agricultores e das rexións ás novas formas de agricultura; e o desenvolvemento de novos sectores económicos nas zonas rurais; e o IFOP, que axuda ás rexións costeiras que se ven afectadas polo declive do sector pesqueiro.

Cadro 2.55

Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 1999-2003

Sector agrario	Pagos				
	1999	2000	2001	2002	2003
FEOGA -Garantía ⁽¹⁾					
Industria de cereais	-	-	-	0,039	-
produción de cereais	13,554	15,709	6,563	29,666	18,905
produción de oleaxinosas	0,004	0,001	0,001	0,022	0,027
produción de proteaxinosas	0,004	0,005	-	-	-
Abandono produción láctea	0,000	0,000	-	-	-
produción carne de vacún	31,329	31,293	47,919	52,331	55,037
Primas ovino e cabrún	4,517	3,819	1,145	6,248	11,227
Leite escolar	0,623	0,547	0,364	0,354	0,295
Consumo de aceite	0,011	0,000	0,000	-	-
Aceite para conservas	6,880	8,471	6,371	11,050	11,832
Medidas de acompañamento	21,460	-	-	-	-
Destilacións vinícolas	0,020	0,053	0,121	0,182	0,413
Intervención de porcino	0,088	0,030	-	-	0,076
Retirada de terras	0,000	0,004	0,002	0,044	0,022
Apicultura	0,224	0,240	0,188	0,179	0,199
Medidas de control	0,337	0,748	-	-	-
Recuperacións, intereses, sancións, etc	0,043	0,016	0,008	0,003	0,022
produción de liño e cáñamo	0,001	0,008	-	-	-
Almacenamento de viños e mostos	0,023	0,000	-	-	-
Producción de forraxes	-	0,016	0,056	0,122	0,067
Cese anticipado	-	7,865	12,681	12,248	12,462
Medidas medioambientais	-	0,420	0,410	0,504	0,548
Forestación e sevicultura	-	18,311	15,498	7,169	8,728
Reestruturación do viñado	-	-	4,660	4,913	4,976
Indemniz. compensatorias zonas desfavorecidas	-	-	5,784	5,306	6,473
Almacenamento do leite	-	-	-	0,007	-
Total FEOGA -Garantía	79,115	87,556	101,764	130,417	131,309
FEOGA -Orientación: axudas directas:					
Transformación e comercialización	34,859	0,000	3,005	-	-
Programas operativos Comun. Autónoma	82,136	0,000	50,518	74,414	136,583
Iniciativas comunitarias e PRODER	7,669	4,562	8,441	3,293	-
Orzamento ingresos do Estado	-	-	0,000	0,492	2,822
Total axudas directas	34,859	0,000	3,005	-	140,487
Total reembolsos ou anticipos	89,805	4,562	58,959	-	-
Total FEOGA -Orientación	124,664	4,562	61,964	82,822	140,487
Sanidade animal	1,108	0,486	0,343	-	-
Sistema integrado e control	-	-	57,100	-	-
Total outros recursos agrarios	1,108	0,486	0,343	-	-
Total sector agrario	204,887,000	92,604	164,062,000	213,239	271,796
Sector pesqueiro					
IFOP: axudas directas:					
Iniciativa "Pesca"	2,516	2,642	4,729	0,868	-
Estructuras pesqueiras	82,571	33,808	66,666	57,549	149,800
Total IFOP	85,087	36,450	71,395	58,417	-
Pesca artesanal	-	-	0,063	-	-
Vixancia pesqueira	0,004	0,005	0,004	0,326	0,086
Total outros recursos pesqueiros	0,004	0,005	0,067	-	-
Total sector pesqueiro	85,091	36,455	71,463	58,743	149,886
Total sectores agrario e pesqueiro	289,979	129,060	235,525	271,982	421,682

Datos en millóns de euros

(1) Cantidades aboadas polos organismos pagadores con cargo ó FEOGA-Garantía

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación. Subsecretaría. Oficina Presupostaria

As actuacións da UE, no sector agropesqueiro galego, teñen unha importancia fundamental e pretenden potencia-la vertente da acuicultura e rachar cos graves problemas estruturais da agricultura -escasa dimensión das explotacións, envellecemento da poboación e excesivo peso da súa actividade-; e da pesca -sobredimensión e envellecemento da flota, falta de caladoiros, etc.-.

En 2003, Galicia obtivo un financiamento, por esta vía (cadro 2.55), de 422 millóns de euros, cun aumento de preto de 150 millóns de euros con respecto ó ano anterior; o incremento prodúcese no sector agrario cun aumento de preto de 60 millóns e no sector pesqueiro, as axudas do Ifop en 90.

No concernente ó FEOGA-Garantía a partida de maior contía continúan a ser en 2003 as axudas á produción de carne de vacún – 55,04 millóns de euros-, destacando a continuación pola súa contía as axudas á produción de cereais que con 18,90 millóns de euros experimentan un descenso apreciable tralo fortísimo incremento do ano anterior; mantense, doutra banda, cunha dotación lixeiramente superior ó pasado ano, unha liña de subvención de máis de 8,72 millóns de euros para accións de forestación e silvicultura, aumentan as subvencións ó aceite para conservas -que representan máis de 11,83 millóns de euros- e continúan practicamente coa mesma dotación as subvencións ó cese anticipado en 12,46 millóns.

No sector pesqueiro en 2003 aumentan moi significativamente as subvencións ás estruturas pesqueiras con respecto ó ano anterior; nunha contía –149,80 millóns de euros -que case triplica á do ano precedente.

■ **O Fondo Social Europeo** é un instrumento financeiro comunitario encargado de fomentar as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores. En tanto que tal instrumento ten incidencia na industria ó constituír un complemento das accións desenvolvidas por entes públicos ou privados, encamiñados fundamentalmente a mellora-la formación profesional e, no seu caso, a orientación profesional dos traballadores e a axudar á contratación estable de determinados colectivos de traballadores.

Nas zonas de obxectivo I, entre as que se atopa Galicia, o Fondo oriéntase, ademais, ó desenvolvemento das rexións con atraso estrutural.

No cadro 2.56 inclúense as previsións dos recursos financeiros do FSE no seu reparto por formas de intervención e por obxectivos para o período 2000-2006.

2.6.2. A aportación da Administración Xeral do Estado

Inclúense neste apartado as subvencións do Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía nos eidos do programa de fomento da investigación técnica: Profit, que substituíu ós planos da iniciativa de Apoio á Tecnoloxía, á Seguridade e á Calidade Industrial (ATYCA) do ex Ministerio de Industria e Enerxía xunto co Plano de Competitividade Téxtil-Confección; os programas de reindustrialización e reestruturación da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras, e os créditos concedidos polo Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI).

Incluimos tamén os datos dos incentivos rexionais da Zona de Promoción Económica de Galicia (ZPE), concedidos polo Ministerio de Economía e xestionados administrativamente pola Xunta de Galicia, a través do IGAPE.

■ Os programas tecnolóxicos do Estado

O Consello de Ministros do 12 de novembro de 1999 aprobou o Plan Nacional de Investigación Científica, Desenvolvemento e Innovación Tecnolóxica 2000-2003 co obxecto de definir unha estratexia global e común que inclúa a tódalas actuacións públicas con competencias sectoriais en investigación científica e desenvolvemento

tecnolóxico. Neste marco o Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía aprobou mediante orde ministerial o programa de fomento da investigación técnica: PROFIT co obxecto de contribuír ás condicións que favorezan o aumento da capacidade de absorción tecnolóxica das empresas, o fortalecemento dos sectores e mercados de rápido crecemento, así como a creación e o desenvolvemento das empresas de base tecnolóxica, especialmente as de elevada tecnoloxía.

■ Cadro 2.56

**Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo.
Por comunidades autónomas. 2000-2006**

	Obxectivo 1	Obxectivo 2	Obxectivo 3
Formas de intervención			
PPOO Rexionais			
Andalucía	155.155	-	-
Asturias	17.333	-	-
Canarias	45.673	-	-
Cantabria	5.541	-	-
C. A Mancha	40.299	-	-
C. León	51.389	-	-
C. Valenciana	79.283	-	-
Estremadura	60.494	-	-
Galicia	65.223	-	-
Murcia	17.936	-	-
Ceuta	2.596	-	-
Melilla	1.697	-	-
Aragón	-	-	10.241
Baleares	-	-	5.262
Cataluña	-	38.017	36.111
Madrid	-	-	38.904
Navarra	-	-	10.825
País Vasco	-	-	37.045
A Rioxa	-	-	2.355
Total	542.619	38.017	140.744
PPOO Plurirrexionais			
Fomento do emprego	570.821	-	133.893
Iniciativa Empresarial e Formación Continua	258.556	-	75.775
Loita contra a discriminación	33.939	-	12.795
Sistema de Formación Profesional	22.936	-	6.345
Investigación, Desenvolvemento e Innovación	42.186	17.880	-
Asistencia Técnica	377	-	127
Total	928.817	17.880	228.934
Total PPOO	1.471.436	55.897	369.678
IC EQUAL		85.771	
TOTAL		1.982.782	

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Importe en millóns de pesetas.

O programa PROFIT vén a substituír á iniciativa ATYCA aprobada o 10 de outubro de 1996 cunha vixencia de 1997 a 1999, da que se ofreceron datos en anteriores informes e que contemplaba de xeito similar ó programa vixente un sistema de incentivos para mobiliza-las empresas e outras entidades a desenvolver actividades de I+D, deseño, calidade, seguridade e de medio ambiente industrial, co fin de afondar na mellora da competitividade das empresas, garanti-lo emprego cualificado, a medio e longo prazo, e aumenta-la calidade de vida dos cidadáns.

O PROFIT prevé dúas liñas de financiamento:

- Anticipos reembolsables, que son préstamos a interese cero, destinados a proxectos de baixo risco tecnolóxico ou empresarial.
- Subvencións que cubran parcialmente os custos subvencionables do proxecto.

Estes instrumentos financeiros poderán á súa vez concorrer con créditos privilexiados do CDTI, de acordo coa súa normativa, estando tamén prevista unha acción horizontal de apoio ó sistema de garantías das entidades financeiras que presten ditas garantías a favor da Administración do Estado.

Profit 2004-2007 actualmente en vigor aproveita a experiencia dos catro anos do anterior programa introducindo algunhas melloras orientadas a facilitar a interpretación da regulación das bases e a axilizar a xestión das convocatorias e incorporar-las directrices do novo Plan Nacional de I+D+I.

No cadro 2.57 contéplanse os proxectos presentados e aprobados durante 2003 en Galicia coa contía da subvención e/o préstamo correspondente agrupados para o total da comunidade por programas. Como pode observarse dos 57 proxectos aprobados case a metade -25- encádranse no Plan nacional de deseño e produción industrial que son así mesmo os que perciben a maior contía do préstamo: 16.446.000 euros; a partida de subvención máis importante corresponde ós sete proxectos aprobados no eido do Plan nacional de medio ambiente por valor de 589.000 euros xunto cos dous proxectos correspondentes ó Plan nacional de recursos naturais por importe de 566.000 euros. Como vemos na derradeira liña do cadro tódolos parámetros, sobre de todo os do número de proxectos presentados e aprobados, como das subvencións acadadas pola comunidade autónoma son moi baixos con respecto ós índices de poboación o do PIB.

PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2003

■ Cadro 2.57

	Nº proxectos presentados	Nº proxectos aprobados	Subvencións	Préstamos
P.N. Biotecnoloxía	4	5	166	153
P.N. Deseño e produción industrial,	32	25	203	16.446
A.E. Máquina-ferramenta	1	2	-	617
A.T. Material ferroviario	-	-	-	-
P.N. Materiais	3	3	98	152
P.N. Produtos químicos	1	-	-	-
P.N. Recursos naturais	5	2	566	295
P.N. Tec. agroalimentarias	8	3	117	917
P.N. Socioeconomía	4	1	30	-
P.N. Biomedicina	-	-	-	-
P.N. Aeronáutico	1	-	-	-
P.N. Automoción	4	4	276	1.950
P.N. Enerxía	6	-	-	-
P.N. M. ambiente e A.E. residuos	8	7	589	1.076
P.N. Transportes e ord. territorio	2	2	-	1.146
A.H. Apoio a centros tecnolóxicos	5	3	85	-
Total	84	57	2.130	22.752
% Galicia sobre total nacional	2,81	3,29	2,52	4,66

Importes en en miles de euros
Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

No cadro 2.58 agrúpanse os catro anos do Profit 2000-2003 por programas, dos 43 millóns 605 mil euros da axuda total (sumada a subvención e o préstamo) que representan os catro anos a contía máis importante tanto do número de expedientes aprobados como do total da axuda corresponden ós 38 proxectos de deseño que acadaron un total de máis de 19 millóns 157 mil euros seguíndolle en importancia os 16 expedientes aprobados no eido da automoción cun valor de 10 millóns 339 mil euros.

■ Cadro 2.58

PROFIT. Programas aprobados en Galicia no periodo 2000-2003

	Expedientes presentados	Expedientes aprobados	Inversión total	Subvención	Préstamo	Axuda total
Bioteecnoloxía	18	14	15.671,43	1.242,92	645,77	1.888,69
Deseño	62	38	111.254,86	352,13	18.805,40	19.157,53
Máquina-ferramenta	10	5	2.201,51	218,77	786,20	1.004,97
Ferroviario	-	-	-	-	-	-
Materiais	33	10	9.357,88	484,34	1.718,24	2.202,58
P.N. Produtos químicos	6	1	1.248,90	-	147,85	147,85
P.N. Recursos naturais	15	2	4.713,44	566,00	295,00	861,00
Agroalimentarias	33	12	10.747,90	394,80	1.187,10	1.581,90
Socioeconomía	14	3	133,91	53,20	-	53,20
Biomedicina	-	-	-	-	-	-
Aeronáutico	2	1	567,00	-	193,92	193,92
Automoción	21	16	38.455,99	711,07	9.628,01	10.339,09
Enerxía	10	1	326,35	54,09	-	54,09
M. Ambiente	43	15	28.585,78	1.176,51	2.710,17	3.886,68
Transportes	4	4	5.803,14	41,47	1.260,95	1.302,42
Centros	61	15	5.433,66	483,35	448,50	931,85
Garantías	-	-	-	-	-	-
Total xeral	332	137	234.501,76	5.778,64	37.827,11	43.605,76

Datos en en miles de euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

○ **Plan de Competitividade Téxtil-Confección** é un sistema de axudas promovido polo antigo Ministerio de Industria e Enerxía e mantido con nova regulación polo actual Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía. Vai dirixido ó fomento da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico do sector téxtil-confección, con vistas a incrementala súa competitividade e favorece-la súa integración no mercado internacional. O plan 1997-1999 rematou e aprobouse o 1 de xuño de 2000 un novo plan que vai dirixido prioritariamente á aplicación das novas tecnoloxías ás pequenas e medianas empresas do sector. No cadro 2.59 ofrécese agrupados os datos do antigo plan 1997-1999 e os datos dos anos 2000 a 2003 do vixente. Como podemos observar trala diminución en 2001 do número de empresas ou proxectos beneficiarios do plan incrementábase en 2002 o número de proxectos e volve a caer neste caso a nove proxectos en 2003, se ben incrementábase en máis do dobre a contía total das subvencións e/ou anticipos ata máis de catro millóns 342 mil euros dos que o 44,85% corresponden á provincia de Pontevedra.

○ **Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)** ten encomendado, dentro dos Plans de Actuación Tecnolóxica, a concesión de créditos, actualmente a interese cero, que poden chegar ata un 50% do presuposto do proxecto e cun período de amortización de 5 anos, para os seguintes proxectos:

Desenvolvemento tecnolóxico-novos proxectos e/ou produtos, de cara á súa comercialización.

■ Cadro 2.59

Plan de competitividade téxtil. Galicia.1997-2003

	Nº de empresas/ proxectos							Subvención/anticipo						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
A Coruña	11	10	13	7	5	5	4	858.401,55	591.828,64	637.048,79	398.278,70	604.744,45	587.273,50	1.169.760,00
Lugo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ourense	-	-	-	2	-	1	2	-	-	-	361.015,95	-	67.445,69	1.224.874,00
Pontevedra	11	5	10	5	3	6	3	388.151,65	241.138,08	679.696,61	1.553.838,66	309.476,14	1.367.066,22	1.947.721,00
Galicia	22	15	23	14	8	12	9	1.246.553,20	832.966,72	1.316.745,40	2.313.133,32	914.220,59	2.021.785,41	4.342.355,00

Elaboración propia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

Innovación tecnolóxica-incorporación ás empresas de novas tecnoloxías con baixo risco técnico.

Promoción tecnolóxica cara ó exterior:

Proxectos concertados de risco elevado e resultados non comercializables directamente.

O CDTI concedeu a Galicia, durante 2003 préstamos por un valor de 4 millóns 940 mil euros distribuídos en 11 proxectos para apoiar unha inversión de 6 millóns 237 mil euros-(cadro 2.60), salientando desde o punto de vista provincial, como en anos anteriores, tanto o número como a contía da aportación en Pontevedra.

Aportacións do CDTI. Galicia. 2001-2003

■ Cadro 2.60

	Nº de proxectos			Orzamento subvencionable			Aportación CDTI		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
A Coruña	6	4	2	8.189,5	3.365,1	2.163,8	3.244,6	1.225,7	1.161,7
Lugo	2	1	2	2.075,9	923,6	1.325,4	625,7	461,8	498,7
Ourense	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pontevedra	7	2	7	7.641,5	1.372,4	6.237,1	3.153,4	780,3	3.280,4
Galicia	15	7	11	17.906,9	5.661,1	9.726,3	7.023,7	2.467,8	4.940,8

Contías económicas en miles euros

Fonte: Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)

O programa de reindustrialización (cadro 2.61) contempla subvencións e préstamos para zonas que sufriran declive industrial; aprobou para Galicia en 2003 once proxectos, outorgando subvencións de 665.000 euros e créditos por valor de 12,57 millóns de euros a empresas con actividade no contorno de Ferrol e As Pontes.

Programa de reindustrialización. Galicia. 2003

■ Cadro 2.61

Municipio	Entidade beneficiaria	Subvención concedida	Préstamo concedido
A Coruña	Bebidas Gaseosas del Noroeste, SA	0	5.500.000
As Pontes	Contrachapados del Eume, SA	0	229.861
As Pontes	Einsa Print International, SA	0	810.000
As Pontes	Gallega de Contrachapados, SA	0	594.000
As Pontes	Mecanizados Acebron, SL	0	140.000
Cerceda	Sumtec, SL	0	1.000.000
Ferrol	Fundación Parque Científico-Tecnológico Río do Pozo	165.000	0
Ferrol	Fundación Parque Científico-Tecnológico Río do Pozo	500.000	0
Laracha	Protección Medio Ambiental, SL	0	800.000
Mesía	Campo Brick, SL	0	2.500.000
Mesía	Cerámica Vereia, SA	0	1.000.000
		665.000	12.573.861

Importe en euros

Fonte: Administración Xeral do Estado

■ Os incentivos económicos rexionais

Os incentivos económicos rexionais creados pola Lei 50/1985 constitúen un mecanismo incentivador da inversión privada en zonas configuradas na actualidade (reforma do Real-decreto 1328/2001 do 30 de novembro) como Zona de Promoción Económica -ZPE- que queda constituída pola totalidade da comunidade autónoma: a consideración de ZPE supón que os proxectos de investimentos relacionados coa industria extractiva e transformadora, en industrias agroalimentarias, de acuicultura e de transformación e conserva de produtos pesqueiros, os servizos de apoio á industria e os de establecementos hoteleiros poden ser susceptibles de subvencións ata o 40% do investimento total).

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2003 e o 31.12.2003

■ Cadro 2.62

	Expedientes	Investimento	Subvención	A crear	A manter
A Coruña	34	171.952.382	21.430.714,64	687	1.732
Lugo	11	15.355.154	2.650.796,36	65	586
Ourense	14	35.142.888	5.066.860,92	130	1.414
Pontevedra	41	173.495.518	25.986.346,61	638	2.350
Galicia	100	395.945.942	55.134.718,53	1.520	6.082

Datos de Investimento e Subvención en euros

Fonte: Ministerio de Economía

A partir do 1 de xaneiro de 1996 suprímese a ZID (Zona Industrial en declive, que ten ata esa data a zona de Ferrolterra, cun tratamento máis xeneroso con respecto a porcentaxe das subvencións) e a totalidade de Galicia constitúe ZPE a efectos da normativa sobre os incentivos económicos, se ben a porcentaxe que obteñen as empresas pode complementarse con outras actuacións subvencionadoras co tope xeral do 40% a partir de 2002 fronte ó anterior do 50%.

Como pode apreciarse no cadro 2.63 aprobáronse en Galicia, desde 1988, ano de iniciación dos incentivos, ata decembro de 2003, un total de 1.484 proxectos que obtiveron unha subvención total de 612 millóns 626 mil euros.

**Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia,
acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2003**

■ Cadro 2.63

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
Galicia	1.484	3.407.034	612.626	17,98	22.301	68.350

Elaboración Propia

Datos de Investimento e Subvención en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía

O cadro 2.64 contempla a evolución, nos últimos dez anos, observándose a nivel galego, nos anos 1997, 1998 e 1999 un aumento moi notable tanto do investimento subvencionable como da axuda concedida, destacando a estes efectos e tamén a contía do tanto por cento correspondente, o ano 1997.

En 2000 aprobáronse un total de 52 expedientes –un número inferior ó ano anterior e similar ós anos precedentes- para un investimento de 131 millóns 754 mil euros-, outorgáronse subvencións de 21 millóns 679 mil euros-, pero en 2001 apróbanse 109 expedientes, a cantidade maior destes últimos nove anos cun alto, tamén, investimento previsto, outorgando como subvención 46 millóns 184 mil euros cun compromiso de creación de 1.744 novos empregos e de mantemento de 7.308.

No ano 2002 baixa o número de expedientes a 47, aínda que a contía do investimento -330 millóns 394 mil euros- é importante. O importe da subvención baixa con respecto ó ano anterior e acada un importe de algo máis de 30 millóns de euros cun compromiso de creación de 1.267 empregos e de mantemento de 3.181. Finalmente no ano 2003 –cadro 2.62- volven a subir tanto o número de expedientes -100- como a subvención concedida 55 millóns 135 mil euros con 1.520 empregos creados e a garantía de mantemento de 6.082.

**Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia,
acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2003**

■ Cadro 2.64

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
1994	63	147.055,64	26.071,91	17,73	873	3.144
1995	63	133.034,03	23.265,18	17,49	823	4.515
1996	39	68.713,71	10.746,10	15,64	486	2.251
1997	51	378.126,77	87.801,86	23,22	1.114	4.273
1998	53	270.455,45	48.958,45	18,10	1.042	10.225
1999	83	259.793,49	45.737,02	17,60	1.724	4.654
2000	52	131.753,87	21.678,51	16,45	923	2.025
2001	109	445.221,60	46.184,20	10,37	1.744	7.308
2002	47	330.394,13	30.059,31	9,10	1.267	3.181
2003	100	395.946,00	55.135,00	13,92	1.520	6.082

Datos de Investimento e Subvención en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía

Cadro 2.65

Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2003

	Expedientes	Investimento aprobado	Subvención %	Emprego a crear (%)	Emprego a manter (%)
03. Extracción e 1ª trans. de minerais metálicos non enerxéticos	4	11.036.218	1.969.943,64	111	70
04. Extracción e industria de minerais non metálicos	21	63.787.513	10.220.844,52	196	1.154
05. Industria química e produción de fibras artificiais	4	25.122.808	3.841.314,44	29	167
06. Fabricación de prod. metálicos. Maquinaria e equipo mec.	17	18.747.667	3.082.405,22	158	390
08. Const. automóviles e pezas de reposto. Material de transporte	9	49.621.860	7.065.905,14	196	1.068
10. Industria de prod. alimenticios, bebidas e tabaco	2	24.920.486	2.546.502,34	22	329
11. Industria téxtil, coiro, calzado e vestido	9	20.513.448	4.246.362,84	238	932
12. Industrias da madeira e do papel. Artes gráficas	17	130.785.463	13.775.096,82	303	1.611
13. Industria do caucho e transformación de materiais plásticos	1	3.799.962	455.995,44	7	66
14. Outras industrias manufactureiras	5	8.923.428	1.252.551,12	49	290
16. Turismo	6	30.152.872	5.055.111,45	160	5
18. Outros sectores económicos	5	8.534.217	1.622.685,56	51	0
Total	100	395.945.942	55.134.718,53	1.520	6.082

Importes en en miles de euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

2.6.3. A aportación da Administración Autonómica

A análise da política industrial da Xunta de Galicia en 2003 lévanos primeiramente a examina-lo labor do Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE), os fondos de capital risco -Emprende, Adiante, e da Sociedade para o Desenvolvemento Industrial de Galicia (SODIGA) que xestiona XESGALICIA; e, posteriormente, cun achegamento moi sucinto ás liñas de actuación orzamentaria de promoción industrial que veñen desenvolvendo as consellerías sectoriais: a de Innovación, Industria e Comercio co apoio da de Economía e Facenda; a de Política Agroalimentaria e Desenvolvemento Rural; a de Pesca, e Asuntos Marítimos; e a de Medio Ambiente.

Desde a súa creación, coa Lei 5/1992, do 10 de xuño, o IGAPE vén a traballar en diversos programas de promoción e apoio ó contorno empresarial galego, a través da tramitación dos incentivos económicos rexionais -que xa estudiamos no anterior epígrafe-, da concesión de préstamos e avais, de distintas modalidades de bolsas para posgraduados (de contratos en prácticas, de investigación no exterior, “de promoción”, etc.) e de programas como LANZA -para a promoción da creación de empresas innovadoras lideradas por xoves-, PIMEGA -plan integral para mellora-la competitividade da empresa galega- ou IGATEL -que fomenta as telecomunicacións e aporta unha base de datos con información especializada ó empresariado-.

Desde a aprobación do Decreto 309/1995, do 23 de novembro, sobre incentivos para o desenvolvemento económico e fomento da actividade empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, o IGAPE configúrase, máis claramente, como o eixe fundamental de potenciación do sector produtivo galego, potenciada polo novo marco de actuación que introduce o “Acordo sobre medidas para o crecemento e o emprego en Galicia”, asinado o 13 de xullo de 1998 pola Xunta de Galicia, a Confederación de Empresarios e as centrais sindicais Comisións Obreiras e a Unión Xeral de Traballadores. Nel contéñense as liñas de actuación no período 1998-2001, mantendo e reforzando en parte as políticas que de promoción e fomento da actividade empresarial viñan realizándose con anterioridade -subsidiación ós tipos de xuro dos préstamos, subvencións a fondo perdido en proxectos que contribúan á creación e ó mantemento de emprego estable, préstamos participativos, saneamento financeiro, avais, etc.-.

En xuño de 2000 o IGAPE dá a coñece-las directrices que seguirá o ente no período 2000-2003, presentando novos retos -duplica-los resultados do período 1997-

1999- incidindo nas liñas dos programas previstos no Acordo coas centrais sindicais SN de CCOO de Galicia e UGT-Galicia e a Confederación de Empresarios de Galicia. O Decreto 172/2001 do 12 de xullo fixa as bases que regulan as modalidades de axudas do IGAPE que foron potenciadas e modificadas o 31 de marzo de 2003 no marco do plan de dinamización económica, Plan Galicia, incorporando e establecendo melloras de carácter xeral e iniciativas orientadas a prestar apoio ás pequenas empresas nas zonas especialmente afectadas polo sinistro do **Prestige** (Costa da Morte) ou nas áreas de dinamización prioritaria de Lugo e Ourense. Na actualidade, contempla para o período 2000-2006 as seguintes liñas de actuación:

- Apoios a investimentos
- Apoios a novas iniciativas empresariais
- Apoio á continuidade e á mellora competitiva
- Apoio a empresas (reestructuracións)
- Formación
- Servizos

O Acordo do 13 de xullo de 1998 aporta como principal novidade unha nova dimensión de apoio ás empresas, creando unha xestora de capital risco: **XESGALICIA** (constituída en marzo de 1999), cun presuposto de 16.000 millóns de pesetas e que dispón de tres instrumentos en función das demandas empresariais:

■ Fondo Emprende, dotado inicialmente con mil millóns de pesetas e ampliándose ata chegar ós 4.000 millóns a finais de 2001, componse de aportacións da Xunta de Galicia, das Caixas de Aforro, e o BBVA, co obxectivo de promover as empresas de nova creación.

■ Fondo Adiante, cunha dotación inicial de mil millóns de pesetas, e ampliándose ata chegar a 3.500 millóns de pesetas en 2001, financiado con diñeiro público e destinado ó apoio ás empresas con problemas de viabilidade.

■ SODIGA, que pasa a constituírse exclusivamente nunha sociedade de capital risco. Prevese mante-los actuais socios e ampliarase a outras entidades financeiras; apoia proxectos de desenvolvemento de empresas con estrutura financeira equilibrada e un grao de madurez significativo. Xestiona directamente o Fondo Galicia-Norte de Portugal, acoillido ó programa comunitario Interreg-3, formado por capital aportado a partes iguais –820 millóns de pesetas e mil millóns de escudos- pola Xunta de Galicia e a Rexión Norte de Portugal que financian investimentos en Portugal promovidos por empresas de Galicia e viceversa, primándose a creación de **joint ventures** entre empresas.

No cadro 2.66 contéplanse as inversións aprobadas dos fondos de XESGALICIA nos anos 2000 a 2003. Como se pode observar en 2000 aprobáronse 31 expedientes de inversión que supuxeron máis de 16 millóns de euros, descende en 2001 o número de inversións a 16 e lixeiramente a contía total –15,71 millóns de euros-. En 2002 tramítanse o mesmo número de expedientes de inversión co ano anterior: 16, baixando o importe total a 11,14 millóns de euros e no ano 2003 os 20 expedientes aprobados alcanzan un montante total entre as subvencións de capital e préstamo de 25,45 millóns de euros dos que a parte máis importante corresponde ós 11 proxectos de Sodiga.

Cadro 2.66

Fondos de capital de risco de XESGALICIA. 2000-2003

	Inversións aprobadas por fondos ⁽¹⁾															
	Nº				Capital				Préstamo				Total			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
ADIANTE	6	5	2	1	1.949,74	1.983,34	396,50	0,00	2.404,05	1.472,48	859,45	1.202,00	4.353,79	3.455,82	1.257,95	1.202,00
EMPRENDE	13	3	7	8	2.644,99	552,81	2.203,07	3.521,42	1.203,65	288,49	2.347,34	1.513,55	3.848,64	841,30	4.557,41	5.034,96
SODIGA	12	8	7	11	7.081,79	5.820,80	4.471,78	16.860,18	913,54	5.592,30	847,43	2.352,01	7.995,32	11.413,10	5.326,21	19.212,19
Total	31	16	16	20	11.676,52	8.356,95	7.071,35	20.381,60	4.521,23	7.353,26	4.054,22	5.067,56	16.197,76	15.710,22	11.141,57	25.449,15

Elaboración propia
(1) En miles de euros
Fonte: IGAPE

A Consellería de Innovación, Industria e Comercio controla na actualidade o Centro de Innovación e Servizos de Deseño e Tecnoloxía (CIS), creado no seo do IGAPE en 1995, e que desenvolve o seu labor no eido da formación e das novas tecnoloxías empresariais, co obxectivo de espallar, no tecido empresarial galego, accións de I+D e complétase na súa actividade co Centro de Innovación e Servizos Tecnolóxicos da Madeira, no Parque Tecnolóxico de Galicia, creado en 1996, e o Centro Europeo de Empresas. Xunto a estes instrumentos, o IGAPE creou en Porriño, en colaboración coa Zona Franca de Vigo, o Centro de Iniciativas Empresariais (CIE), coa finalidade de apoiar a creación de empresas, especialmente as baseadas en ideas innovadoras e/ou promovidas por mozos emprendedores.

Dentro da modalidade de subvencións ó investimento, o IGAPE continúa cunha acción de política industrial xa “clásica” en Galicia, porque se vén mantendo desde hai máis dunha década: a **subvención do tipo de interese dos créditos bancarios ás Pequenas e Medianas Empresas (PEMES) galegas**. Dita modalidade complementábase coa concesión de **avais** co obxecto de subministrar garantías ás empresas galegas (ou ás que teñan unidades produtivas en Galicia e destinen integramente ese diñeiro á creación, ampliación, reconversión ou reestructuración das mesmas) para investimentos e refinanciamento.

Cadro 2.67

Programas de apoio financeiro ás PEMES. Por provincias. Galicia. 1999-2003

	Nº de expedientes					Importe do préstamo ⁽¹⁾				
	1999	2000	2001	2002	2003	1999	2000	2001	2002	2003
A Coruña	366	323	353	257	235	112.277	95.418	61.405	58.608	54.679
Lugo	212	159	172	142	119	33.705	39.655	35.058	28.578	31.821
Ourense	147	94	186	89	71	33.285	32.798	25.703	16.867	8.833
Pontevedra	336	288	374	245	242	109.266	81.943	96.040	65.912	83.261
Fóra de Galicia				2	1				422	225
Galicia	1.061	864	1.085	735	668	288.533	249.815	218.206	170.387	178.819

Elaboración propia
(1) Datos en miles de euros
Fonte: Igape

No cadro 2.67 contémanse os datos dos programas de **apoyo financeiro ás PEMES** de 2000 a 2003, desde o perspectiva provincial. En 2003 o número de expedientes diminúe nas catro provincias en troques a contía total dos préstamos concedidos que foi de 178 millóns 819 mil euros aumentan con respecto ó ano anterior en todas as provincias excepto Ourense.

O cadro 2.68 presenta a información do programa de investimento produtivo, en 2003, por sectores. A maioría das axudas por número de expedientes foron para o comercio, transporte e industria. A contía maior do préstamo, correspondente máis do 38%, foi para empresas do sector de comercio ocupando o lugar posterior, a considerable distancia, o montante do préstamo concedido ó sector pesqueiro.

Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2003

■ Cadro 2.68

	Expedientes	Inversión	Préstamo	Ptos. Subsid. pond.	Subvención estimada	Emprego crear	Emprego manter
Agricultura	6	1.714,22	1.200	3,50	102,89	17	131
Comercio	247	108.484,62	68.153,32	2,96	8.640,74	389	2.666
Construción	37	5.561,91	5.478,49	2,15	251,43	25	1.231
Industria	127	34.082,80	22.226,17	2,72	2.066,00	272	2.036
Medio Ambiente	2	300,43	255,35	3,20	18,11	1	17
Pesca	52	59.351,37	38.102,70	3,67	5.026,42	44	244
Servizos	5	9.310,50	4.274,94	3,10	433,66	36	36
Transporte	135	27.629,16	21.175,26	1,88	1.785,00	40	1.345
Turismo	57	27.929,49	17.935,39	2,79	1.490,62	224	273
Total	668	274.364,50	178.801,57	2,70	19.814,87	1.048	7.979

Datos en miles de euros
Fonte: IGAPE

No cadro 2.69 contéplase os datos en 2003 do **programa de apoio a continuidade e mellora competitiva da Peme**, unha das liñas importantes do Plan de consolidación e competitividade da Peme de actuación actual do IGAPE. Do número total de expedientes a maioría corresponden ós programas de calidade e máis de deseño nas empresas o 66% , pero en base subvencionable e contía da subvención as cantidades máis importante son as correspondentes ós programas Innovación na Xestión e Sociedade da Información que con 3 millóns 939 mil euros e algo máis de 2,8 millóns de euros respectivamente e tan só 15 e 19 expedientes, respectivamente acaparan o 53,69% da subvención total, seguen en importancia con respecto a subvención os programas de mellora competitiva con 1 millón 966 mil euros e de deseño que con 159 expedientes outorgou máis de 1 millón 595 mil euros no ano 2003.

Programa de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME. Galicia. 2003

■ Cadro 2.69

Modalidade	Nº de expedientes	Subvencionable	Subvención
Mellora competitiva	60	9.020.467,00	1.965.997,00
Modernización da hostalaría na Costa da Morte	83	2.124.093,00	849.637,00
PCCP-Sociedade da información	19	5.253.262,78	2.809.829,03
PCCP-Deseño	159	3.132.627,16	1.595.059,13
PCCP- Cooperación	1	114.192,31	75.366,93
PCCP- Calidade	173	3.019.969,25	1.336.424,02
PCCP- Innovación na xestión	15	5.070.493,16	3.939.472,05
Total	510	27.735.104,66	12.571.785,16

PCCP: Plan de Consolidación e Competitividade da PEME
Fonte: Igape- Xunta de Galicia

■ Cadro 2.70

**Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Industria e Comercio
(capítulo VII). Galicia. 2001-2003**

	Programa	Concepto	2001	2002	2003
432A	Plan Galego de I+D Tecnolóxico	I+D Industrial. Plan Galego de IDT I+D Minería Premios innovación empresarial I+D Maquinaria e bens de equipo para minería I+D Enerxía Fundac. Fomento da Calidade Ind. E Des. Tecnol. *	2.440.109 240.405 18.030 540.911 721.215 1.111.872	2.632.061 70.000 18.031 600.000 349.796 601.012	2.632.061 18.030 630.112
521A	Regulación do comercio interior Regulación do comercio interior e política de prezos	Convenio IGAPE potenciación comercio minorista Equipamentos comerciais de carácter social (Corporacións Locais) Mercado Madalena de Ferrol (Corporacións Locais) Fundacións de interese galego de carácter feiral Fundacións PROVIGO Fundacións feiras e exposicións A Coruña Fundacións feiras e exposicións Lugo Concello de Santiago de Compostela Recinto Feiral Vilagarcía Fundación Ferrol Metrópoli Federación de mercados centrais da comarca de Vigo Centro formación téxtil Confederación Empresarios de Pontevedra	184.709 3.180.039 660.019 1.111.872 30.051 4.507.591 325.749 4.207.085 36.061 150.253 132.000	527.386 4.380.000 752.000 46.000 1.962.549 456.000 36.100 132.000	375.000 5.000.000 943.900 46.000 360.500 36.100 100.000 18.100
631A	Conservación e aforo de enerxía	Instituto Enerxético de Galicia Uso racional da enerxía nos Concellos (Corporacións Locais) Uso racional da enerxía nas industrias II Fase de Gasificación(*) Gas nos polígonos industriais Infraestruturas enerxéticas municipais Infraestruturas eléctricas no medio rural Mellora de infraestruturas enerxéticas Plantas Satélite GNL Fomento de enerxías renovables a empresas privadas Fomento da enerxía solar	480.810 901.518 289.808 3.005.061 601.012 6.010.121 601.012 60.101 180.304 180.304	788.960 1.600.000 300.000 1.500.000 222.222 8.888.198 750.000 200.000 1.007.982 60.000 210.000	1.375.000 1.800.000 300.000 1.000.000 200.000 1.567.911 8.924.281 1.700.000 200.000 500.000 600.000 90.000 150.000 150.000 250.000
641A	Fomento da minería	Convenio coa Cámara Mineira* Restauración mineira seguridade laboral no sector mineiro Convenio Confederación Hidrográfica do Norte	60.101 180.304 180.304	60.000 210.000	90.000 150.000 150.000 250.000
661C	Ordenación e creación doutras industrias	IGAPE Polígonos industriais (Corporacións Locais) Fomento da calidade industrial Fomento de servizos ás asociacións Seguridade industrial Proxecto Rechar II	55.208.179 1.442.429 661.113 300.506 120.202 25.243	58.569.777 2.053.509 751.265 300.506 250.000	63.858.633 2.400.000 863.950 300.506 700.000
661D	Apoio á artesanía	Parque tecnolóxico de Galicia Convenio coa S.A. Desenvolvemento Comarcal de Galicia (Interrexional II) Centro de Artesanía de Lugo (Corporación Local) Axudas á artesanía galega Apoio á artesanía. Apertura das novas canles Centro Galego de Artesanía e deseño Transferencia capital a MEISA	300.506 300.506 781.316 781.316 1.202.024	300.506 781.315 150.253 60.101 1.202.024	150.092 300.506 781.316 150.253 1.653.000
723B	Fomento e cooperación empresarial sector naval	Aportación anual convenio PYMAR Aportación pymar para prexubilacións Fomento sector naval Normalización, técnicas de xestión e Web Conglomerado do Naval	570.961 724.640 931.569	845.512	570.962 69.408 527.445
732 A	Mellora empresarial e cooperación entre as empresas da madeira	Axudas ás industrias do complexo da madeira	2.103.542	2.103.542	2.420.000
741 A	Potenciación da cooperación empresarial: Fomento grupo de actividades Automoción	Axudas ás industrias do complexo de automoción Centro tecnolóxico de automoción	3.906.579	3.756.326 3.906.579	4.320.000 1.414.367
742 A	Promoción grupo de actividades téxtil-confección	Axudas á industria do complexo téxtil-confección (RETEX)	1.652.783	1.652.783	1.652.783
743 A	Fomento grupo de actividades minerais non metálicos	Fomento da investigación de minerais non metálicos	1.803.036	900.000	600.000
		Convenio con universidades Apoio a maquinaria galega para a pedra Fundación da Lousa e do Granito Subvencións a empresas en materia de calidade e seguridade Subvencións en materia de Innovación Tecnolóxica Convenio fomento da investigación empresas públicas Centros tecnolóxicos da lousa e o granito	1.202.024	2.400.000 1.202.025 100.000	605.000 120.000 400.000 2.375.719
744 A	Fomento grupo de actividades Telecomunicacións e Audiovisual	Axudas á industria do complexo de telecomunicacións e audiovisual	1.081.822	1.081.820	1.244.000
753 A	Distribución loxística e Promoción Comercial	Cámaras de Comercio. Plan Internacional Pemes Cámaras de Comercio. Plan Fomento das Exportacións Galegas Asociacións para promoción e distribución comercial Galicia Calidade Asociacións do sector comercial minorista Plan de cese anticipado de actividade comercial Axudas o comercio minorista galego Distribución loxística e promoción comercial Proxectos de desenvolvemento do sector comercial Plans de internalización das Pemes galegas Plans de fomento das exportacións galegas-FOEXGA	601.012 1.202.024 3.005.061 721.215 901.518 865.457 1.081.822	300.600 1.203.000 790.000 800.000 5.500.000 3.430.000 1.700.000	300.600 790.000 4.100.000 2.200.000 3.430.000 2.500.000 300.600 1.320.000
754 A	Servicios a empresas	Apoio ó Desenvolvemento de Conglomerados Potenciación acceso empresarial á sociedade da información	1.682.834 1.953.331	1.617.186 1.953.707	1.921.860 2.001.245
754 B	Apoio á Actividade Industrial	Fomento das actividades industriais Potenciación de actividades empresariais Apoio ó Desenvolvemento de Conglomerados e Industrias Productivas Plan viabilidade Alfares-Santa Clara	1.678.735 3.115.076	3.606.073 5.688.406 165.279	4.147.000 10.395.123
	Total		121.701.063	137.739.836	149.550.763

Elaboración propia

Datos en euros

*Incluídos en programas distintos noutros anos

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da C. A. Galega

Nos cadros 2.70 a 2.73 recóllense as subvencións e axudas das distintas consellerías da Xunta de Galicia, agrupadas por programas segundo os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega de 2001 a 2003 que teñen incidencia na incentiación empresarial e industrial.

■ Cadro 2.71 Subvencións e axudas da Consellería de Política Agroalimentaria e Desenvolvemento Rural (capítulo VII). Galicia.2001-2003

	Programa	Concepto	2001	2002	2003
422 D	Desenvolvemento rural	Programas leader ou asimilados	6.345.612		
		Desenrolo e diversificación económica en zonas rurais	2.561.279		
		Adquisición de terras procedentes de arrendamentos históricos(*)	240.405	240.405	120.202
		Axencia Galega de Desenvolvemento Rural		12.050.293	15.425.804
613 A	Divulgación da tecnoloxía agraria	Primeiro establecemento	222.374		
		Fomento asociacionismo agrario		1.793.282	1.790.000
		Fomento maquinaria en común		947.799	626.504
614 A	Sanidade vexetal e animal	Programas sanitarios especiais (Corporacións Locais)	318.536	318.536	378.536
		Programas sanitarios especiais (empresas)	2.159.503	2.159.503	2.159.503
		Agrupacións de defensa sanitaria	1.367.381	1.391.356	2.003.000
		Axudas ATRIAS	238.361		
614 A	Ordenación, reestruturación, fomento e	Plan apícola galego		480.810	480.810
		Plan integral de mellora xenética	1.532.581	3.580.529	
		Apoio á eficacia dos sistemas produtivos	905.124	3.942.604	4.942.604
		Fomento da mellora tecnolóxica e mecanización en común	2.094.227		
		Programa de defensa dos vexetais	279.471		
		Aportación ó Instituto Lácteo e Gandeiro (ILGA)	90.790.806	29.058.927	29.058.928
		Reestruct. e recon. dos sistemas produtivos	597.406		
		Programas Agrarios Especiais		674.172	
		Fomento de actividades agrícolas complementarias		1.600.000	1.600.000
		Fomento de sistemas e ciclos agrarios sostibles		650.000	685.935
		Producción integrada e outras técnicas		787.993	890.000
		Potenciación da agricultura e gandería ecolóxica		9.379.391	
		Axudas a explotacións e cooperativas		27.778.481	29.044.674
		Abandono da produción leiteira		317.337	317.337
		Promoción de sementes e plantas de viveiro		675.200	675.200
		Mellora das explotacións		28.236.981	36.525.937
615A	Regulación das producións e Mercados agrarios	Programa de Mellora Gandeira		1.643.119	5.833.843
		Medidas agroambientais (potenciación agricultura e gandería ecolóxica)			2.000.000
		Indemnizacións compensatorias			4.128.100
		Ordenación de Producción e Mercados Agrarios	3.529.624	3.528.884	2.790.000
711 B	Fomento de cultivos alternativos	Programa de acción e desenvolvemento da produción integrada	2.367.387		
712 A	Fomento do sector gandeiro	Apoio á eficacia dos sistemas produtivos	901.518		
713 A	Fomento das industrias agroalimentarias	Apoio á industrialización e comercialización	26.741.895	25.316.079	24.952.666
714 A	Fomento da comercialización agroindustrial	Mellora da comercialización agroalimentaria	3.942.135	3.020.314	3.120.000
		Promoción e comercialización agroalimentaria	150.253	150.253	150.000
		Apoio a Entidades Asociativas	318.536		
Total			147.604.414	159.722.248	169.699.583

Datos en euros

Inclúe tamén ó FEOGA

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da C. A. Galega

(*) Incluídos en distintos programas noutros anos

■ Cadro 2.72

Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII). Galicia. 2001-2003

	Programa	Concepto	2001	2002	2003
432 A	Plan Galego de Investigación e Desen. Tecnol.	Axudas á investigación empresas públicas	210.354		
		Axudas á investigación empresas privadas	180.304	65.001	22.959
614 B	Orde, reestrut. fomento e mellora da produc. pesqueira e cult. mariños	Desenvolvemento de proxectos pilotos	166.895		142.226
		Axuste do Esforzo Pesqueiro	3.277.319	3.275.109	3.272.894
		Paralización Temporal e outras compensacións financeiras	2.891.752	4.138.163	5.277.102
		Consolidación da flota galega (NEAFC)	626.423	4.666.261	
		Medidas socioeconómicas (a familias)	963.915	963.268	962.617
		Compensación por paralización. Temporal a familias		2.177.381	2.610.748
721 B	Desenvolvemento sostible da explotación de recursos mariños	Desenvolvemento da acuicultura e dos cultivos mariños	13.090.603	13.081.765	13.072.925
722 A	Transf., conserv., e comercialización de produtos mariños	Axudas a empresas de transf. e comercialización de produtos da pesca e acuicul.	30.628.118	33.787.778	40.316.118
722 B	Promoción de produtos pesqueiros e	Outras subvencións			636.745
		Promoción de produtos e inves. de mercado	567.614		
		Promoción fomento da calidade e búsqueda novas saídas comerciais			48.834
		Fomento da internacionalización			48.834
722 C	Equipamentos pesqueiros	Convenio co Ente Público Portos de Galicia			
		Equipamentos Públicos dos Portos pesqueiros	2.000.493	2.141.935	2.140.488
723 A	Reestrut. e renovación da flota pesqueira	Reestrut. e Renovación da flota pesqueira	29.324.372	32.016.413	32.173.281
		Plan de Renovación da Flota Pesqueira Artesanal	2.702.301		
		Convenio IGAPe: renovación da flota	238.001	208.251	
		Accións sobre a Pesca Costeira Artesanal (familias)	2.698.971	2.697.149	2.695.327
752 A	Servizos ás actividades marítimas	Programa de creación de infraestrut. turístico-culturalis nos portos	330.557		
		Axudas á creación de empresas de servizos no mar	210.354		
		Axudas a empresas de servizos vinculadas ó mar		270.000	270.000
		Desenvolvemento turístico		210.000	210.000
	Total		90.108.346	99.698.474	103.901.098

Datos en euros

Inclúe tamén ó IFOP

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.73

Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII). Galicia. 2001-2003

	Programa	Concepto	2001	2002	2003
342 A	Protección e mellora do medio ambiente ⁽¹⁾	Acción de fomento de riquezas piscícolas e cinexética			335.405
		Medidas compensatorias no contorno dos espazos protexidos(empresas)	444.749	725.367	354.263
		Medidas compensatorias no contorno dos espazos protexidos (familias e instts. sen fin de lucro)			602.920
		Axudas para a ordenación da actividade cinexética e piscícola			335.405
		Axudas para a conservación da biodiversidade			22.778
422 C		Subvencións en materia de medio ambiente industrial	907.528		463.010
614 C	Prevenção e defensa contra incendios forestais (Plan Forestal de Galicia) ⁽²⁾	Subvención empresas privadas por investimentos de prevención de incendios	985.660	505.563	851.000
	Orde, reestruc. fomento e desenvolvemento do sector forestal (Plan Forestal de Galicia)	Axudas empresas privadas para a creación e mellora de masas forestais	22.714.399	15.482.707	18.390.200
		Á Confederación Hidrográfica do Norte			100.000
	Mellora da estrut. forestal e 1ª transformación	Ó Mº de Agricultura, Pesca e Alimentación			292.212
731 A		Axudas para a creación e mellora das masas forestais	13.222.266	15.573.324	11.857.800
		Mellora da competitividade (empresas privadas)	601.012		
	Total		38.875.614	32.286.961	33.604.993

Datos en euros

(1) Só comprende subvencións a empresas, non a corporacións locais e organismos autónomos administrativos da Comunidade Autónoma

Fonte: Xunta de Galicia. Orzamentos xerais da C. A. Galega